

Plaça Gran

Publicació
Granollerina

Núm. 34

Juliol del 1979

Preu: 50 ptes.

125 ANYS DEL FERROCARRIL A GRANOLLERS

ÚLTIMA HORA

GRANOLLERS EN MANS DE SOCIALISTES I COMUNISTES

Els regidors de C i U han deixat l'Ajuntament. (N'estan fins els nassos!)

informació en planes interiors

Levi's

Quality never goes out of style

• CLAVE, 44 - TEL. 870 08 16
J. ANTONIO, 4 - TEL. 870 01 45
GRANOLLERS

GENEROS
DE PUNTO
BARBANY

Ratilles breus

VACANCES

Unes vacances sense llibres ja no són vacances. Almenys per a mi. Voleu alguns suggeriments sobre alguns títols? Us aconsello no deixeu de llegir: «Justificació de Catalunya» de Josep Armengou. Té dues parts: la primera estudia la desil·lusió hispànica a partir de l'anàlisi del mite d'Espanya; la segona s'endinsa en el concepte del nacionalisme català d'una manera magistral. No es el per-deu, és un gran llibre.

Si voleu passar una bona estona, us podeu «empassar» la última obra de Maria Aurèlia Capmany «Dona, doneta, doneta» amb dibuixos de «Tisner»; per mitjà de la rialla i la ironia podreu copsar el que volen les feministes. Al meu gust, els llibres d'història tenen una atracció especial més encara si tracten de la guerra dels tres anys, 1936-1939. Estic llegint la novetat que estudia la personalitat de «Frederic Escofet, l'últim exiliat», i simultanejo la monumental obra de Gil Robles «No fue posible la paz» amb les memòries de la «Pasionària». És una trilogia que dóna una visió global molt interessant a cavall de la síntesi i de la paradoxa. Us desitjo a tots bones vacances amb bons llibres.

Joan Barcon

L'apotecari

Dissabte	21	Oliva
Diumenge	22	Ochoa
Dilluns	23	Jonch - Puig
Dimarts	24	Ochoa
Dimecres	25	Torrents
Dijous	26	Oliva
Divendres	27	Montaña
Dissabte	28	Jonch - Puig
Diumenge	29	Montaña
Dilluns	30	Ochoa
Dimarts	31	Oliva

PlaçaGran

Director: Joan Barcon i Prevosti

Col·laboren: Josep Badia i Moret - Josep Garrell - Joan Colomé - Pere Canal - Jordi Baulies - R. Munné i Coll - Salvador Llobet - Josep Martorell - Paco Parellada Esteve Sarroca - Observador - J. Argullol Jo - Martí Sunyol i Genís - J. Rovira Tenas Montserrat Ponsa - Montserrat Dalmau - J. B. P. - Jaume Ortuño - Carme Garrell i Francesc Sala

Dibuix portada d'Amador Garrell

Fotos: Hemeroteca i Rafa Montaña

Correspondència: Carrer Clavé, 46

Corrector: Jaume Camp

Administració: Montserrat Ponsa

Imprimeix: Gràfiques Garrell

Guanyem l'Estatut!

Els motius de desacord presentats per diversos grups parlamentaris al nostre Estatut de Sau, han provocat una general indignació en gairebé tots els cercles polítics de Catalunya. Uns més que els altres, tots han acusat el cop baix que significa, en aquests moments, l'actitud adoptada pel partit governamental que es el que té la responsabilitat de la política general de l'Estat Espanyol.

En resposta a una maniobra tan ofensiva per Catalunya s'han pronunciat frases d'una vehemència desacostumada. —«Responsabilitzem U.C.D. de la campanya que s'ha llençat contra Catalunya en demanar la inconstitucionalitat del nostre Estatut»—, ha dit un polític molt responsable. —«Si volen imposar-nos una farsa d'autogovern que no comptin amb nosaltres. No som uns titelles!»— ha dit un altre polític ben representatiu.

Els partits amb representació parlamentària parlen de fer la «pinya». Els Centristes de Catalunya veuen que el seu bloc s'esquerda. Els partits d'esquerra més radicals increpen a tort i a dret dient: —«I doncs, què us creiu? Tan il·lusos sou que contíeu en rompre el centralisme espanyol en un tres i no res?»— I el President de Catalunya ha dit: —«No saps que pensar. Uns diuen naps i altres diuen cols. Ja veurem, però crec que ens en sortirem»—.

Com podem veure, les reaccions són diverses. En el fons, però sembla que els fets han sorprès molta gent. Causes de tal sorpresa? Manca de visió de futur? Fluixetat de memòria? Falsa valoració de la realitat? Potser si que aquestes causes i alguna cosa més justificarien plenament l'ambient de desencís i de crispació que estem vivint.

La manca de visió de futur ens ha dut a fer una política catalana de partits abans d'haver assolit el ple reconeixement de les nostres reivindicacions nacionals. Aquesta «pinya» que ara vol fer-se a corre-cuita ens hauria salvat d'alguns prejudicis pertorbadors i no estariem encallats com estem al cap de cinc anys de protestes, de claudicacions, de falsos triomfalismes, de decepcions col·lectives, d'oportunismes inútils i de radicalismes inoportuns.

La fluixetat de memòria ens ha privat de tenir present tothora, la lliçó històrica de la lluita de Catalunya per l'assoliment del seu autogovern. Per fluixetat de memòria hem oblidat que el fet d'haver-nos d'enfrontar amb els intel·lectuals espanyols i amb els polítics de torn, no és pas cosa nova, ja que l'actitud recelosa d'aquells estaments és la reacció de defensa natural d'uns interessos que l'Estat Espanyol considera imprescindibles per a la seva supervivència. La fluixetat de memòria ens ha dut a creure que l'Espanya d'avui no és la de sempre, l'Espanya estructurada sobre idees i interessos incommovibles i en oposició absoluta a les nostres inquietuds i al nostre concepte de la convivència entre els homes i entre els pobles.

I per altra banda, la falsa valoració de la realitat ens ha fet creure que l'esperit de catalanitat era el comú denominador dels catalans, cosa que no és veritat, i aquesta creença ens ha fet suposar l'existència, com a poble, d'una força que en realitat no tenim. Per una banda les aparences són tals que podríem creure que les manifestacions públiques de to catalanista que tenen lloc sovint amb motiu de qualsevol efemèrides són prou eloqüents per a contradir el nostre pessimisme. Però la catalanitat cal demostrar-la no solament banderes al balcó, cridant «Volem l'Estatut!» i cantant els Segadors.

Aquestes demostracions de catalanisme són bona cosa però no tenen prou pes si no van acompanyades amb un esperit de catalanitat permanent. Cal que cadascú es comporti en tot moment amb una fermesa de conviccions indestructible. Cal que en el sí de les entitats públiques i privades s'hi respiri l'esperit de la terra i que es manifesti amb fets concrets, i molt especialment en l'ús i foment de la nostra llengua, signe i fonament de la nostra personalitat com a poble. Cal que tothom porti en tot moment i a tot arreu el suport moral i material a totes les institucions que malden per a mantenir i fomentar la presència viva de Catalunya en tots els aspectes de la vida familiar, del món del treball, en l'àmbit de la Cultura i de l'esbarjo i de cadascuna de les formes de vida. La realitat no és pas aquesta. Són moltes les coixeres que patim per manca d'un esperit general de catalanitat. I són aquestes coixeres les que des de Madrid observen amb complaença i són les que valoren amb més realisme, per a fer-ne arguments de pes en contra de les nostres reivindicacions.

—«Volem l'Estatut!»— criden sovint milers de veus per carrers i places. Aquest crit és fàcil llençar-lo al vent. Amb el desig més o menys conscient, n'hi ha prou. I així, amb aquest crit, gairebé unànim, hem cremat quatre anys de la nostra història amb uns resultats ben minsos.

L'Estatut no solament l'hem de voler. Hem de saber-lo guanyar amb el nostre esforç de cada dia, amb la nostra voluntat de perseverar en la nostra manera d'ésser, amb la nostra tossuderia de ser catalans quan parlem i quan no diem res, quan treballem i quan reposem, quan mengem, quan dormim, quan somiem...

Sí, hem de guanyar l'Estatut i el guanyarem si cadascú ocupa dignament el seu lloc. El President Tarradellas ha dit que ell creu que ens en sortirem. Si a tots ens manté aquesta confiança no hi ha dubte que ens en sortirem.

Josep Badia i Moret

AIXÒ MARXA!

Havíem promès als nostres lectors que el número de Juliol constaria de dos temes centrals: 125 ANYS DEL TREN i SANITAT.

La tramesa d'originals ha estat tal, que per raons d'espai i per l'interès de les col·laboracions, ens hem vist obligats a dividir-los en dos números. Avui parlem de TRENs, al proper número ho farem de la SANITAT.

Nota de Redacció

SUPER-VIATGES

A LOS ANGELES I HAWAII

I es visita també DISNEYLANDIA, HONOLULÚ,
HOLLYWOOD i PEARL HARBOUR.

Participi en aquest sorteig excepcional.

Del 15 de Juny al 31 de Juliol demani informació i
reculli els números a la seva Oficina.

Si encara no hi té compte, ara és el moment d'obrir-lo.

CAIXA D'ESTALVIS DE CATALUNYA

LA CAIXA DE TOTS

Bones perspectives per a la tercera edat

No fa gaires dies, el dia 5 de juliol, va haver-hi una reunió a l'Ajuntament per parlar d'un assumpte important: El projecte d'una nova residència per ancians, prop de l'Hospital.

La realització de la residència amb 70-80 places d'Asil, costarà uns 100.000.000 de pesetes. La forma de finançament de l'obra, serà de la següent forma:

50 % amb permutes de Patrimoni i l'altre 50 % d'aportació ciutadana, Caixes, Bancs, entitats, Fundació Montaña, i segons nota informativa de l'Ajuntament, de «ciutadans de la més alta significació econòmica».

Com a significatiu, cal advertir que seria per als avis més necessitats de Granollers i Comarca. La Comissió que gestionaria el nou Centre estaria formada per l'Alcalde, la Comissió de Sanitat, l'Hospital i ciutadans «d'alta significació».

No cal dir com esperem que la cosa arribi a bon terme.

Nova Junta Directiva de la Mútua del Carme

El dia 28 de juny, la Mútua del Carme, va celebrar l'Assemblea Ordinària de Socis, en la que va tractar-se: del Moviment de Socis, Estat de Comptes i Fons de l'Exercici 1978, Pressupostos, Despeses generals i ingressos i renovació reglamentària de càrrecs de la Junta Directiva que va quedar formada pels mutualistes Jaume Orteu i Figueras, president; Albert Camp i Puigdomènec, vice-president; Joan Baulenas i Vilardell, tresorer; Josep Grau i Roca, comptador; Lleó Miralles i Bassa, secretari; Joan Canal i Baixeras, vice-secretari; Isidre Riera i Mirambell, Josep Mas i Jordà, de Cardedeu; Antoni Vacca i Roca, Andreu Pineda i Carner, Josep Paretas i Ambort, de Caldes de Montbui i Silveri Boté i Gómez, vocals.

Gallines, a l'Ajuntament

Parlar de l'Ajuntament sempre és notícia. Dies enrera pels volts de migdia va donar-se el cas que un camió que portava «gallines» se li van esvalotar i moltes d'elles no sabem per què, després de revoltar per la Plaça Gran, se'ls acudí entrar a la Casa Consistorial, obligant actuar a la Policia Municipal, que novament les empresonà a les seves respectives gàbies.

Coral Els Gorchs, va cantar

a Sant Fost de Campcentelles

Com acte de cloenda de la II Setmana de Cultura Catalana, els entusiastes cantaires de la Coral Els Gorchs, interpretaren un bon concert a la població vallesana de Sant Fost de Campcentelles, el passat diumenge dia 1 de juliol.

L'actuació fou molt ben acollida pel públic que féu repetir alguna de les cançons del concert que va tenir lloc a l'església parroquial.

Aquest acte fou presentat per la Delegació Comarcal d'Omnium Cultural i al final, la Comissió Organitzadora, va entregar una placa commemorativa al mestre Josep Marquès i Rafael Sala.

Rafael Ballús

menció en el Premi Literari «Narcís Oller»

«Amb llavis de fusta» és bàsicament una crònica, personal i gairebé íntima del 78. Rafael Ballús ha anat tancant, a cada pàgina, la seva resposta o el seu contraatac de terminades provocacions o absències. Probablement per això no hi ha un fil conductor entre poema i poema, fora del constant rebuig de la incomunicació. En certa manera és un llibre de defensa contra el silenci.

Escrit en vers lliure (amb una sola excepció, un sonet) consta de 40 poemes. S'inicia i es clou amb sengles cites de Safo i Arquíloc.

Felicitem cordialment al nostre amic i batlle, i li desitgem èxits en la seva «carrera» literària.

«Antaviana», ben rebuda

El dijous, dia 5 de juliol, quedarem sorpresos del nombrós públic que assistí a la representació teatral, que va tenir lloc en el Parc Municipal, per la Companyia Dagoll-Dagom, que presentà l'obra «Antaviana», sobre uns contes, molt agradables, de Pere Calders amb música de Sisa.

La presentació escenogràfica molt encertada, com també la interpretació, si bé tenim de criticar que l'escenari improvisat estava massa allunyat del públic, i una altra crítica és que l'hora anunciada era a les deu de la nit i va començar a les onze, l'hora que abans cantaven els «serenos» i això no hauria d'haver passat perquè va molestar els que havíem anat a l'hora.

Agraïm a l'Obra Cultural de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis «la Caixa» i al T.A.C., aquesta excel·lent representació d'«Antaviana», que fou ben rebuda com es mereixia.

Bar històric que ha desaparegut

Els granollerins ens hem vist sorpresos a l'anunciar el tancament de l'històric Bar Comercial que feia molts anys regentava En Francesc Grané, granollerí de «pro».

Diem històric, perquè en aquest local, també anomenat «La Guatlia», durant cert temps s'hi cuinava política de l'època, s'hi van ballar sardanes, hi va néixer el famós, nacionalment, Jazz-Club, entitat que a més de donar a conèixer aquesta especialitat musical, organitzava balls familiars, va haver-hi la popular Penya Ferro i Penya Cunitu, va jugar-s'hi als «bolos», actualment hi havia l'esplai de jugar al billar i en alguna època s'hi jugaven els «prohibits»...

També, a les seves taules que tenia a les voreres s'hi comentaven els esdeveniments locals i polítics i s'hi prenia la fresca, i els dijous la gent del camp realitzava les seves habituals transaccions.

Com podeu observar tota aquesta vida social ja ha passat a les pàgines de la història de la ciutat, ara segons ens han informat, solament hi podem portar els cabals perquè hi tindrem un local bancari...

RODA DE PREMSA DELS SOCIALISTES

El dia 14 de juliol a les 8 del vespre el PSC-PSOE local convocaren roda de premsa, dirigida als mitjans d'informació i comunicació locals.

Inicialment la informació havia de ser a càrrec del Parlamentari Josep Verde Aldea, el qual, degut a premises de temps va haver d'absentar-se.

Amb tot, la informació fou feta per Jordi Baiget, Rafael Ballús i Francesc Martos.

Reunits al local del PSC-PSOE, i amb motiu del Consell Comarcal de la Federació, els representants socialistes ens informaren de l'ordre del dia de l'esmentat consell, del manifest seguit pel consell en relació a l'Estatut, la creació d'una Escola de Formació Permanent per a Regidors Municipals Socialistes i sobre la propera campanya de sensibilització popular sobre l'Estatut de Sau.

Ens informaren igualment que aprofitant la celebració mensual del Consell de Federació Comarcal se'ns donaria informació dels temes i les qüestions d'interès públic tractades en reunions d'aquest tipus.

Trasllat oficial

L'Administrador de la Llar del Pensionista de la Seguretat Social, Josep Lluís Velarde del Olmo, que fins ara venia regentant el funcionament d'aquest centre social aixecat en els terrenys de La Unió Liberal, ha estat traslladat a la Llar de Molina de Segura (Múrcia).

No dubtem, que el senyor Velarde sempre recordarà la seva estada a la nostra ciutat, com el recordaran aquells que l'han tractat, per la seva bondat i rectitud, en la seva actuació a la nostra ciutat.

Defuncions

Del 25 de juny al 8 de juliol, a Granollers, han mort:

Elena López i Criado, 30 anys, morí a Barcelona; Angel Rubio i Muñoz, 41 anys, veí de Les Franqueses del Vallès; Pere-Angel Garcia i Rubio, 16 anys, veí de Canovelles; Joan Llistuella i Centelles, 23 anys, morí d'accident; Antoni Bages i Boqueras, 75 anys; Benito Fernández i Martín, 50 anys, morí d'accident; Luc-Adhemar Dekempe, 19 anys, de Sleidinge (Bèlgica); Joan Rierola i Padrós, 19 anys, de Sta. Maria de Corcó; Angela Agusti i Moragues, 84 anys, vídua Benjami Adell i Sales; Anna Pujolà i Claret, 66 anys, vídua Joan Planas i Serra; Amadora Vázquez i Fernández, 91 anys, vídua Joaquim Vázquez i Alvarez; Ambrosio de Sañde i Granado, 72 anys, i Maria Lorente i Pérez, 94 anys, vídua Josep Herrero i Castaño.

Jesep Torrents: nou president del C. E. Granollers

El dimecres 11 de juliol, el C. E. Granollers, celebrà Assemblea Extraordinària de Socis al Casal de l'Esport, a la que assistí un número aproximat de setanta persones.

El President de la Comissió Gestora, senyor Pere Moyano, informà de les gestions realitzades encaminades a trobar un nou President per al Club, després de la dimissió del senyor Jaume Vilarrasa. En principi havia acceptat ésser President el senyor Andreu Rosell, ex-President del mateix Club, però a última hora, quan ja estava convocada l'Assemblea extraordinària, el senyor Rosell tingué que renunciar per motius de salut. Fetes noves gestions, acceptà la Presidència el senyor Josep Torrents, ex-president i actual directiu del Club Atlètic Vallès.

L'Assemblea aprovà per unanimitat la proposta de la Gestora i el senyor Torrents prengué possessió del càrrec, ocupant la Presidència de l'Assemblea i exposant seguidament el seu programa per a la Temporada de Futbol 1979-80, que va ésser aprovat per l'Assemblea.

Assistí com a Delegat de la Federació Catalana de Futbol, el senyor Bayarri, que tancà l'acte desitjant molts encerts al nou President i a la nova Junta Directiva.

P. T.

Comiat a l'amic Santos

El Comissari del Cos Superior de Policia a Granollers, Sr. Manuel Santos, sembla que per ordres superiors ha estat traslladat a Montcada i Reixach. És digne de destacar la seva labor a casa nostra.

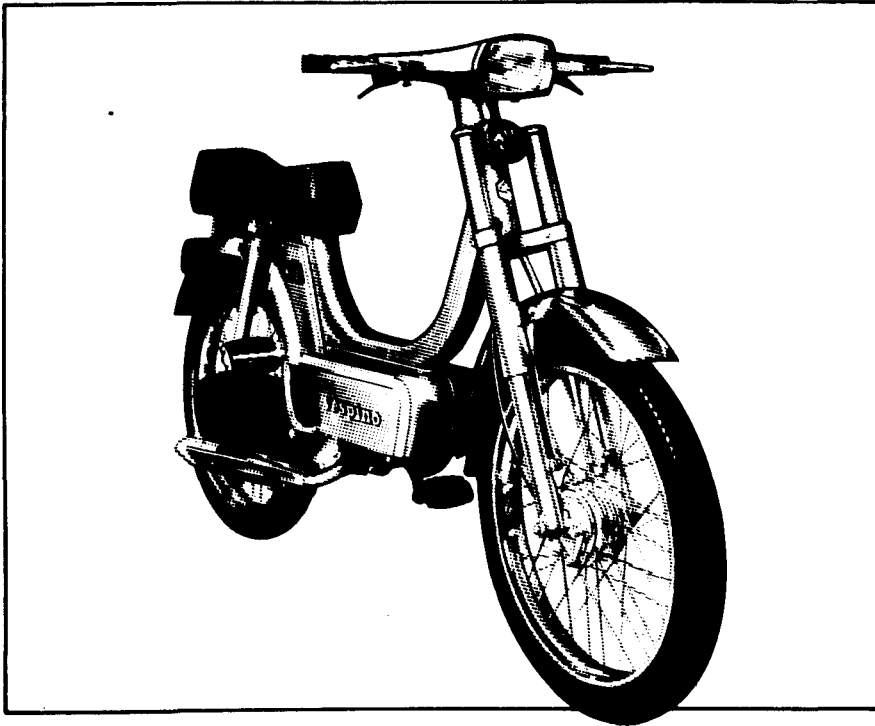
La posta en marxa del servei de Carnets d'Identitat i de Passaports han estat obra seva. És persona amable i disposada a servir i col·laborar sempre que li ha estat possible. Tant de bo que no el trobem a faltar. Plaça Gran li desitja sort en la seva nova destinació.

M. P. i T.

VIVE TU VESPINO

EL CICLOMOTOR
DEL AÑO
1979
POR ENCUESTA PÚBLICA

vespino NL
Para vivir tu juventud

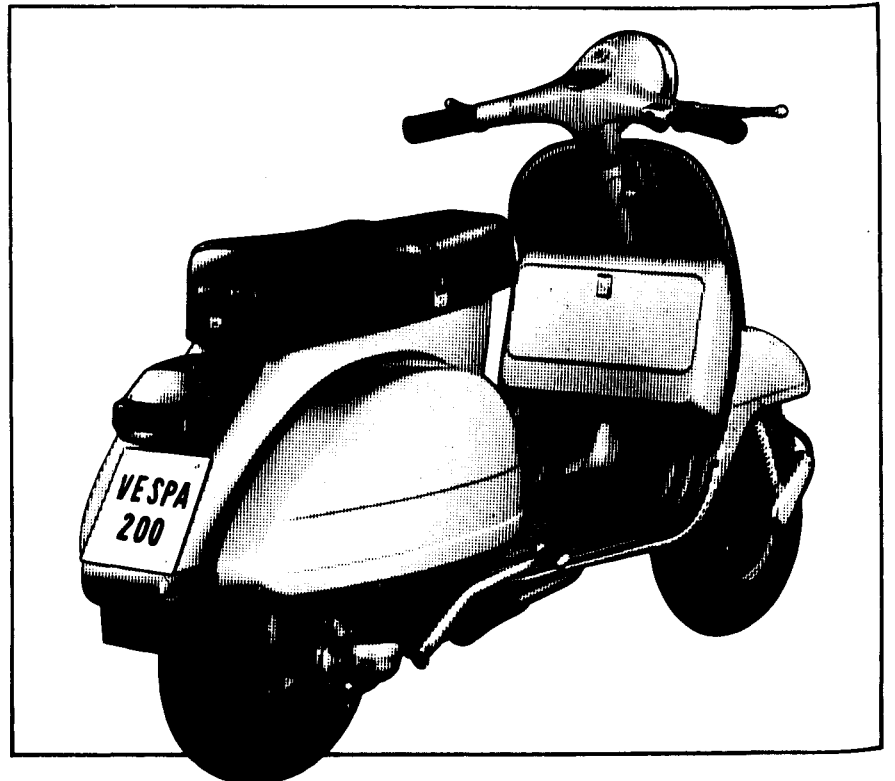
SASTRE
MOTO

vespa
P 200 E

NUEVA LINEA, NUEVO MOTOR,
NUEVA CILINDRADA.

SASTRE
MOTO

SASTRE

Generalísimo, 279 - 281
GRANOLLERS

Tres Plens Municipals en conserva

Un d'Extraordinari, un altre d'Especial del 30 de Juny, a les dotze del migdia i un d'ordinari, el 12 de Juliol, a les nou de la nit.

Els qualificatius, cal dir-ho, són en llenguatge municipal, perquè per llur durada tots tres són extraordinaris. Tot plegat 6 hores i mitja.

Els dos primers prometien ser transcendents i el darrer de tràmit, tots tres, però, han donat molt joc amb molt poca transcendència.

El ple extraordinari o la generositat

Generositat en gravar i modificar impostos als subjectes passius amb comerços, botiguers i propietats. Els altres subjectes (ciudadans) en patirem també les conseqüències. Vàrem entrar ciudadans d'una ciutat cara i vàrem sortir d'una ciutat caríssima. Això sí, tothom va fer exhibició dels convencionalismes polítics més purs: els comunistes rebutjant acords i pactes per l'impost de radicació, els nacionalistes proposant reduccions dràstiques, els socialistes nedant i guardant la roba, cal mantenir diferències, si més no de vots. La Corporació, però, quedà senyora i digna i va modificar tècnicament un reguitzell de càrregues i conceptes impositius que fan molt bonic. Hem estat l'admiració de propis i estranys, les tres ciutats més cares de Catalunya per la pressió fiscal són Sabadell, Terrassa i Granollers, com el Vallès no hi ha res!

Hi havien altres temes potser de menor transcendència:

— Donar poders a l'Alcalde, si és que no en té prou!, o al Tinent d'Alcalde d'Obres per firmar els documents que calguin per obtenir finalment la subvenció per les obres d'ampliació de l'Escola Municipal de Treball. Una «sagrada família» laica.

— Aprovar una sol·licitud de pròrroga perquè el Banc de Sabadell allargui la duració d'uns préstecs de 5.953.286 ptes. Manquen virolles per a poder subsistir.

— Aprovar la interposició d'un recurs contra una multa imposada pel Ministeri de Sanitat i Seguretat Social. La Corporació anterior feia suposadament trampa en les seves obligacions socials. Que no es repeteixi!

— Contreure el compromís públic per l'any 79 de no cobrir les places vacants de la plantilla de funcionaris. Valga la bona intenció!

Varen quedar sobre la taula (això vol dir que en tornaran a parlar) dues propostes:

D'Obres i Urbanisme, sobre el Pla General d'Ordenació que auspicia la Generalitat de Catalunya.

I una altra sobre nova classificació de vies públiques que patrocinava la Comissió d'Hisenda. Després de la modificació d'Ordenances Fiscals, ja n'hi havia prou, hauria estat massa!

Tots els consellers que feren ús de la paraula, tot i que de vegades els hi rajeja la veu, feren gala d'una retòrica fora de tota sospita. Si en fa dir de coses la gana, de vots s'entén!

Ple especial,

o la mesquinesa o la frivolitat

Encara que un inefable poeta ben intencionat hagi dit que «res no és mesquí» aquest va ser el ple de la mesquinesa o de la frivolitat, que en aquests afers no sé què és pitjor.

Es va aprovar el Pressupost Ordinari pel segon semestre de l'any 79 que puja un total de 240.737.00 ptes. (no us equivoqueu en llegir la xifra com fa sempre el senyor Secretari, sembla que sempre tradueixi).

Demana al lector que treïés ell mateix els tants per cents. Mireu si n'és de barat el centralisme, per a Madrid s'entén!

DESPESES:

	Ptes.	Per cents
Personal	89.351.627	37'12
Administració General	5.765.714	2'40
Representació Municipal	4.418.000	1'84
Alcaldia	650.000	0'27
Policia	1.135.878	0'47
Càrrega Financera	48.911.447	20'32
Reintegrables i indeterminats	1.771.341	0'74
Ensenyament i Esports	25.971.002	10'79
Sanitat i Assistència Social	2.971.500	1'23
Governació	27.561.225	11'45
Cultura i Joventut	4.068.500	1'69
Obres i Urbanisme	27.660.766	11'49
Acció Ciutadana	500.000	0'21
TOTAL DESPESES	240.737.000	100'—

INGRESSOS (Resum):

Per impostos i arbitris municipals	138.476.000 Ptes.
Per participació impostos estatals	31.317.847 Ptes.
Per diversos	83.255.300 Ptes.

TOTAL INGRESSOS ..... 233.049.147 Ptes.

Com veieu el Pressupost no és equilibrat, al final però quadrarà de «baracalofi»... tècnics, té la Santa...

Doncs bé, tot això que sembla una rifa boja no va portar cap polèmica, ens temíem una pregona operació de consens. Doncs no, la «tangana» es va muntar per culpa d'un camió per a Obres, d'un 1.000.000 de pessetes per a Acció Ciutadana i per la manca de suficient consig-

continua a la pàgina següent

Notícia de l'Ajuntament

L'impost sobre la radicació

Es celebraren els Plens municipals del dia 30 de juny, que havíem qualificat d'importants, sense que es tractés del Pla d'Ordenació, ja que el Sr. Alcalde retirà la moció, però sí de les ordenances fiscals i el pressupost per al segon trimestre del present any 1979.

L'ordenança que suscità més discussió, i motivà, fins i tot, una suspensió d'uns minuts per tal de canviar impressions, cercant un consens, fou la corresponent a l'impost sobre la radicació.

Per majoria, s'acordà poder establir concerts amb els gremis interessats, per a l'exacció de l'impost; per unanimitat, s'acceptà com a data d'entrada en vigor la del primer de juliol; i, per majoria de socialistes i comunistes, es desestimà una proposta de Convergència i Unió per a reduir les tarifes a una quarta part de les actuals.

Els nostres arguments a favor d'una reducció, que a la majoria els semblà massa dràstica, són prou senzills i entenedors:

1. L'impost de radicació està pensat per a les grans ciutats, de forma que només pot exigir-se a les capitals de província i als municipis de més de cent mil habitants. Per a poder-lo establir en les altres poblacions, com és el cas de Granollers, cal que l'Ajuntament ho sol·liciti expressament al Govern. Vist, doncs, el seu caràcter excepcional per a ciutats com la nostra, ens sembla un abús aplicar les tarifes màximes.

2. L'impost afecta totes les empreses, fins i tot les més petites, i també els botiguers i professionals. Les dificultats actuals de les petites i mitjanes empreses són ben conegudes, i l'Ajuntament no les ha d'agreuja gens ni mica, sinó tot el contrari. Al punt que estem, és ja imperdonable oblidar que el nivell de vida dels treballadors, i la mateixa ocupació, depenen de la viabilitat i prosperitat de les empreses.

3. Les finances municipals no es poden resoldre augmentant alegrement la pressió fiscal, sinó mitjançant un nou marc de la imposició general de l'Estat, que atorgui als Municipis una major participació. Mentre això no arribi, els Ajuntaments han de ser molt prudents a l'hora d'incrementar els impostos. Concretant-nos en l'impost de radicació, serà suficient l'exemple de Barcelona, que, malgrat haver «inventat» aquest impost l'any 1960, ha arribat a una de les situacions deficitàries més impressionants d'Europa.

4. Granollers és una capital de Comarca, que hem de convertir en un gran centre comercial i de serveis. No podem castigar aquesta vocació amb impostos desmesurats, que la col·locaran en situació de desavantatge davant de totes les poblacions veïnes lliures de tanta pressió fiscal.

Podríem adduir, encara, altres raons, però l'espai no dona per a més. Si convé ja en tornarem a parlar. Ara, d'ací al mes d'octubre, en què caldrà formar el pressupost per a 1980, hem de procurar convèncer els nostres companys de Consistori, la qual cosa tampoc no serà una empresa massa difícil, si tenim en compte el desig, de tots, de servir la ciutat amb el màxim d'encert.

Pere Canal

El Consell Local d'Esports, aparcat

nació per a la Comissió de Sanitat i Assistència Social.

No es va parlar ni de costos de personal, ni de les càrregues financeres. Millor dit, sí que se'n va parlar, però embolicats com estaven amb el camió, l'Acció Ciutadana i la Sanitat, quan en Montaña va dir que era injust fer gravitar tots aquests deutes contrets anteriorment sobre la fiscalitat, semblava el cap de Jokannan davant d'Herodes i Salomé després de la dansa dels set vells, els demés estàvem a les postres d'un tiberi.

Van haver-hi paraules greus, on van sortir la pobresa solemne de certes Comissions, els Regnes Taifes, el mercat del Peix. Al final però s'aprovà sense ni un vulgar vot en contra. També va haver-hi aplaudiments, sembla que el sector content era el dels botiguers. Imagineu-vos com devien entrar d'espantats!

Acabat el ple, que durà quatre hores, ja ho he dit, van haver-hi lloances a la lucidesa del Consistori i al grau de democràcia. Els aduldors, perdoneu-me, però en una xera oriental hi havia sempre qui alabava les gràcies del sàtrapa, en aquest cas van córrer a càrrec de la Unió de Botiguers, de les Associacions de veïns, etc., etc. Algunes veus preguntaren coses com per què s'aterra la Guàrdia de Ca l'Umbert, per què la «bòfija» s'emporta els «budes» sedents de la Plaça Josep Antoni?, etc.

El tercer ple o la competència

El nostre Consistori, peteix una malaltia adolescent. Està en estat... de Competència. I no vull dir que té poders o facultats, que exerceix o executa, en això fa el que pot, sinó que entre els diferents grups polítics que integren l'hemicicle hi ha una lluita sorda però evident per fer veure qui és més democràtic, qui és més eficaç, qui és més que tots els altres. Aquest estat permanent de «competitivisme» esterilitza la feina. Quan arribi altre cop el temps d'eleccions, aquí no hi haurà qui hi visqui. Hi ha grups que són uns «ganes».

Posades les coses així, la temàtica del Ple, que semblava llisa i idíl·lica, inespe-

radament va fer saltar la guspira i s'armà el garbuix:

Per iniciativa de l'Alcaldia es torna a ratificar la moció sobre l'ús del català al Municipi. Unanimitat. Esperem que el Govern Civil torni a declarar il·legal l'acord. I així es farà en cada Ple. La constància mata la caça. Quan el Govern Civil s'aclofi ho haurem de celebrar.

Per proposta d'Urbanisme i Obres s'auspicia la prohibició d'instal·lar dipòsits de gas-oil en aparcaments i altres llocs que no estiguin colgats o subterranis. A poques hores de l'incendi de Saragossa, la qüestió és actual i d'urgència.

El Pla d'Ordenació Urbanística és retirat del Ple. Vegi's ratlles més amunt.

S'aprova el Consell Local de Cultura. S'aprova un concurs de projectes de disseny de rètols de carrers. Bona iniciativa! tot és poc per embellir els nostres carrers i places i fer-los més trobadissos. Es batejen nous carrers que fins ara eren sense nom. Se'n diuen Galileu i Copèrnic. Una suggerència: Recordeu-vos d'Arquímedes, Talles de Milet, Anaxàgores, Anaximandre, els Cínics, Els Hedonistes, Pitàgores, Plató, Aristòtil i sobre tot dels Estoics. Qui no oblidia els seus orígens no perd mai la seva identitat!

La ratificació del Consell d'Esports no es produeix. Una subtil i sibil·lina proposta dels Socialistes la modifica. El matís és finíssim, però és crea un gran garbuix: votacions, repeticions, interpellacions de votació. Surten fins i tot els «pipins». L'Alcalde adverteix moderació. La proposta inicial no és ratificada. Queda retirada la proposta. La teia està encesa.

La proposta de concurs de neteja de les Escoles, és retirada. Per favor! aneu ràpids que el nou curs s'apropa i la canalla embruta molt!

La Pau torna al Ple.

Les propostes de Sanitat són aprovades per unanimitat i ràpidament.

Per l'atenció i interès en que tothom segueixi la lectura de les propostes i les explicacions del President de la Comis-

sió de Sanitat, Josep Serratusell, hem de concloure que tots som uns hipocondríacs en potència.

S'aproven el Consell local de la Salut, i el Pla d'urgència sanitari quant a potabilitat d'aigües i possibles brots epidèmics.

Queda sobre la taula la proposta d'ajuda mèdico-sanitària als funcionaris, l'acord per el qual s'havia de regir no ha estat finalitzat. Creiem que l'entitat col·laboradora és una Mútua local.

L'Ajuntament assumeix el compromís públic d'ajut a l'Hospital de Granollers per a la construcció d'una residència per a la tercera Edat. (Vegi's Vila Oberta).

En el torn d'urgències el Grup Comunista ha presentat una proposta de reducció de preus de la piscina durant els dissabtes i els diumenges. Es desestima l'Urgència i la proposta queda sobre la taula. S'arma altra vegada el garbuix. I és retirada una proposta del Grup Socialista que era competitiva de l'anterior. En resum els usuaris de la piscina de moment pagarem el preu aprovat en plens anteriors.

L'Alcalde senyor Ballús informa de la reunió d'Alcaldes de tot Catalunya que aquesta mateixa tarda s'ha celebrat al Saló de les Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona referent als actes de suport a l'Estatut de Sau, a punt de ser retallat al Congrés de Diputats de Madrid, llegeix el Manifest que han signat tots els Alcaldes presents i explica els actes i concentracions reclamant-lo i exigint-lo si fós el cas.

La Rosa Ribas explica la reunió que una representació de partits locals han tingut en la tarda del dia 12 en el mateix sentit de suport de l'Estatut.

Tothom hi està d'acord.

S'acaba el Ple.

I comença el torn d'intervencions del poble. Hi participen els de sempre. Hi han preguntes sobre el Consell Local d'Esport suara aparcat. I s'acaba.

Mentre sortim, veiem els amics i coneguts de sempre, entre ells Teta la Gallinaire. Fins els pròxim.

Joan Colomé

CALÇATS CANAL

Carrer Sant Roc, 21 - Telèfon 870 06 31

GRANOLLERS

125 anys del Carril a Granollers

El proper 23 de juliol farà cent vint-i-cinc anys que s'inaugurà la línia ferroviària de Barcelona a Granollers, la qual des del 1854 ha significat un dels sistemes més importants en les comunicacions i en el desenvolupament de la ciutat.

Amb la de Mataró, del 1848, la via ferrada de Granollers, iniciava el camí de Barcelona a França, completat en 1876 amb l'inici del ferrocarril miner de l'antiga estació de França granollerina a Sant Joan de les Abadesses.

En ocasió del centenari del 1854, hom desaprovà un significatiu moment per a rememorar de forma oficial i popular l'establiment del nostre primer tren, tot fent memòria del que la

ciutat ha d'agrair al carril. El 1954, l'efemèride passà ben minvadamament a excepció d'alguns articles publicats amb motiu de la festa major per Salvador Llobet, Albert Compte i el sotsignat, en els quals s'enllaçava la recordança dels cent anys de ferrocarril amb la notícia ben afalagadora de les obres de construcció dels actuals traçats i estació de França, alliberant el casc urbà de la via del carrer Girona i Plaça Barangé. Aquesta obra començada el 14 de juliol del 1954, portava una llarga trajectòria de projectes concretats definitivament en la dècada dels anys vint, iniciada el 1932 i paralitzada el 1936.

A part dels esmentats articles, ni la premsa, ni les entitats ciutadanes ni el mateix ajuntament, prengueren cap iniciativa per a festejar el centenari, mentre que a Barcelona i Mataró l'any 1948, com posteriorment el 1955 i el 1956 a Sabadell i Terrassa, commemoraren amb tot el lluïment ciutadà els seus respectius centenaris del ferrocarril. Granollers, ciutat oberta totes les inquietuds, restà, inexplicablement, muda i insensible a una remembrança històrica, decisiva i configuradora de tot un segle de vida ciutadana, amb més motiu, àdhuc, per ésser el tren de Granollers el ferrocarril català més antic després del de Mataró.

El mateix mutisme ha deixat passar un centenari recent, el del carril del Nord, o de Vic i Sant Joan de les Abadesses, prolongat el 1922 pel transpirenaic de Ripoll a la Tor de Querol, o en un terreny més modest, el cinquantenari de l'electrificació del tren del Nord, efectuada el 1929.

La secular constant històrica de Granollers vila-cruïlla, s'ha confirmat també en el camp de les comunicacions ferroviàries. La projecció d'aquest mitjà de transport en la creixença de la ciutat és ben palesa i cal donar a les fites històriques el relleu adient, quan aquestes han constituït un estaló ben ferm de progrés i d'expansió. L'oblit continuat dels centenaris esmentats poden compensar-los amb la commemoració del segle i quart d'existència del ferrocarril de Barcelona a Granollers, per passar de l'injust silenci de 1954 a un tribut ciutadà

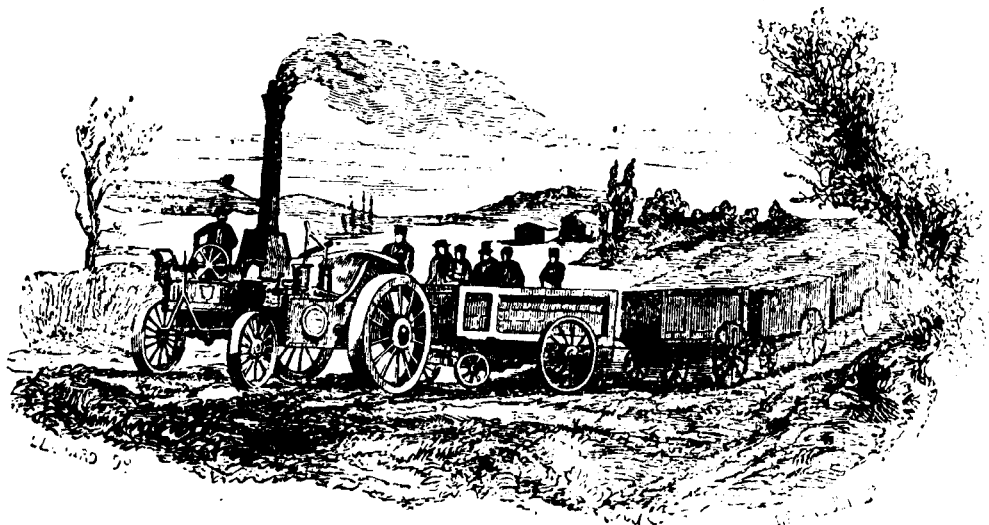
envers els nostres centenaris ferrocarrils.

És bo que la ciutat tingui consciència dels fets històrics —de la "petite histoire"— que l'han configurada i que conjuntats ens donen la perspectiva i la fisonomia actual. Una commemoració, concatenada ja per diversos esdeveniments posteriors, no pot quedar reduïda a uns articles periodístics, sinó que la ciutat, el poble ha de participar-hi mitjançant uns actes de tot tipus, sense excloure temes tan interessants com exposicions retrospectives o senzillament, un estudi

històric on hom desplegui la presència del carril a Granollers en relació al marc ciutadà dels segles XIX i XX, amb les derivacions i efectes a nivells social, econòmic, democràtic i urbanístic.

En aquest mateix número del setmanari, publiquem una breu sinopsi on cronològicament es marquen les fites dels principals projectes i realitzacions que ens il·lustren sumàriament del desenvolupament del ferrocarril i de les seves connotacions en l'àmbit granollerí i de les comunicacions intercomarcals.

Jordi BAULIES

La meva màquina de tren

Segons diuen, aquest any Granollers pot celebrar els cent vint-i-cinc anys de comptar amb el ferrocarril.

I hem escrit pot celebrar —i no, celebra— perquè és molt possible que aquesta efemèride, per a molta gent, passi totalment desapercibuda. I, per tant, que no sigui un motiu per a fer-ne cap festa. I és que avui, com tots ja sabeu, l'automòbil, malgrat el recent augment de la gasolina, ha bandejat i arraconat l'ús massiu, i, fins i tot, minoritari, del tren.

Ara bé: Jo crec que el fet de poder disposar, en aquell temps, del ferrocarril, ha tingut i té encara la seva importància. I val la pena de parlar-ne. Però, això, ja ho faran, com s'acostuma a dir, veus molt més autoritzades, en aquesta mateixa revista. Pel que a mi em pertoca, haig de confessar-vos que en qüestions «renfístiques» (tot usant terminologia actual) no hi entenc ben bé res.

Llavors, potser us preguntareu: Doncs, què hi pinta aquest article?

Senzillament: aquesta circumstància —vulguem o no, molt important— m'ha impel·lit a parlar-vos d'una joguina, per a mi molt estimada, molt curulla de bells records, i que, encara avui, és la joia de la nostra llar: *la meva màquina de tren*.

I, perdoneu-me, a la bestreta, aquesta expansió. No us penséssiu pas que és signe d'egolatria, ni d'èmfasi, ni d'urc ni de res que pugui assemblar-s'hi. La meva màquina de tren té, per damunt de tot, una valor incalculable. I només per una

simple raó: perquè fou construïda totalment pel meu estimat pare (q.e.p.r.), qui molts anys enrera havia treballat a la «Compañía de los Caminos de Hierro del Norte de España».

El meu pare —l'Evaristu, com li deien els amics— amb una paciència de Job, esmerçant-hi moltes hores, anà bastint, peça a peça, una veritable locomotora a vapor, amb tots els ets i uts. El número que porta la màquina, el 1924, és l'any de la seva creació. Llavors, jo tenia cinc anys. I podeu ben creure que fou l'admiració de tots els veïns del carrer d'en Prim que vivien entre el de Minetes i la carretera de Cardedeu, quan la veien funcionar. (Encara avui, per cert i per sort, tinc testimonis d'excepció. Citaré, però, només, el nostre magnífic col·laborador «Xixu» i el gran ceramista Cumella, ambdós molt bons amics meus).

I aquests veïns quedaven embadocats quan observaven com la màquina m'arrossegava per la voravia. Perquè heu de saber, amables lectors, que la meva màquina de tren anava amb carbó, com una locomotriu de debò. Tenia tots els dispositius i mecanismes de les autèntiques. Era ben bé, en miniatura, una còpia del carrilet que, per aquella època, feia el trajecte de l'estació de França a la de Les Franqueses.

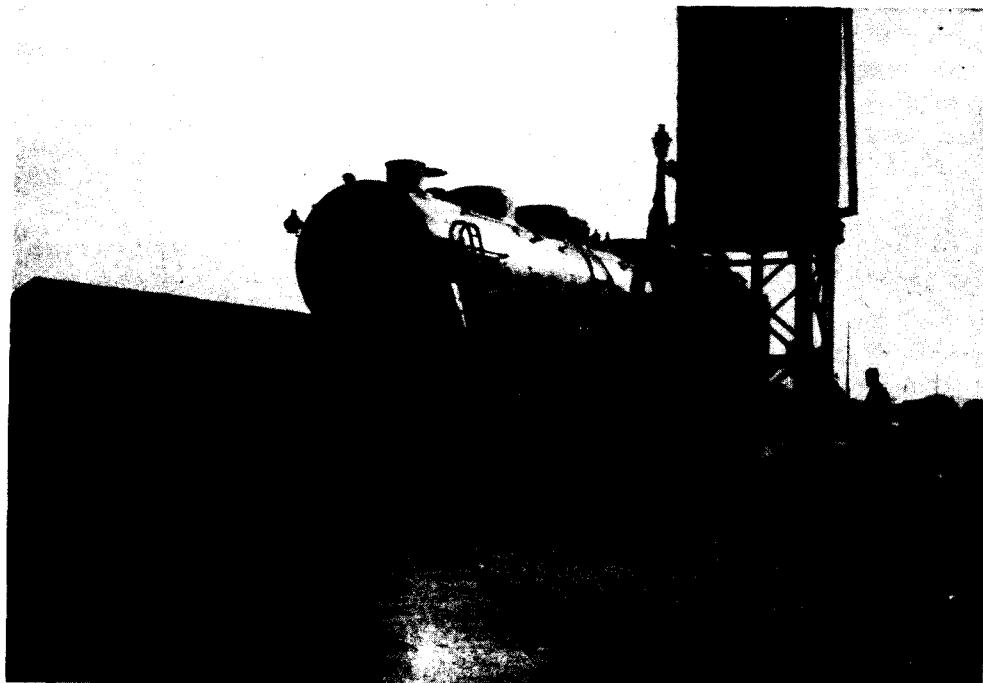
La màquina, però, per què no dir-ho?, fou també motiu de baralles entre els companys d'escola i de veïnatge. Te'n records, Agustí Piferrer, dels cops de geni

del malaguanyat Antoni Ros? Les vegades que ens havíem esbatussat). I és que tots —aquesta és la veritat— volíem que la màquina ens arrossegués. I entre tots —també és una altra veritat— la malmetfem. El meu pobre pare se'n feia un tip d'apedaçar-la. Fins que arribà un moment que, naturalment, se'n cansà. Li va treure totes les entranyes, tots els aparells de control, tot allò que podia fer-la anar amb carbó i només deixà la carcassa de ferro. I la màquina, per ella mateixa, ja no funcionà més. Una cadena i les nostres mans substituïren la força del carbó.

I és així com la conservo encara. Ben flamant i col·locada en un veritable lloc d'honor. Perquè crec que s'ho mereix. Perquè fou —fa més de cinquanta anys— com una mena de trofeu del nostre carrer Prim, del nostre barri dels Sants Metges. I també —no puc oblidar-ho mai— perquè és l'única cosa que em resta del meu pare, del seu curt pas per la nostra terra.

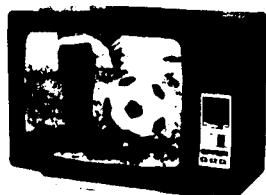
Potser tot això que us he explicat no té, per a vosaltres, cap engruna d'interès. Però, i excuseu-me si m'equivoco, m'ha semblat que, tot aprofitant l'arribada del tren a la nostra ciutat, podia molt bé rampinyar uns minuts de la vostra atenció amb aquesta evocació lírico-sentimental de *la meva màquina de tren*.

R. Munné i Coll

Bankunió

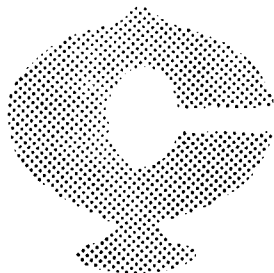

**Com
aconseguir un
T.V. en color.**

**Sense que
disminueixin
els seus estalvis
i sense sorteigs.**

GRANOLLERS

Girona, 27   Telèf. 870 38 04

CAIXA DE CREDIT GRANOLLERS

S. COOP

És de Granollers. Amb agències o corresponsalies en diferents poblacions, però la part principal és granollerina. I és una cooperativa, registrada degudament. Tots els socis són propietaris, i els beneficis són de tots. On els nivells de direcció i execució són granollerins. Tots coneixem els directius, de provada rectitud, i sobretot, són assequibles. On els assessors aconsellen la millor manera de fer rendir els diners. La capacitat econòmica és creixent malgrat les dificultats generals del moment. Però cada dia és més acreditada i solvent. Per això aviat obrirà un nou establiment filial en un lloc cèntric de Barcelona per ampliar, encara, el seu àmbit d'acció. Si sou granollerí, sigueu Client de la Caixa de Granollers.

Avinguda Sant Esteve, 20 - Granollers

Transcendència de l'arribada del Tren a Granollers

El dia 14 de juliol del 1854, avui fa 125 anys, fou el primer dia que el tren arribava a Granollers, si bé com a prova, malgrat que la inauguració oficial tingué lloc uns dies després, el dia 23. La seva construcció havia començat el setembre del 1851 fins al juliol del 1854. Menys de 3 anys; tot un rècord per al seu temps. Fou el segon tren de Catalunya i el cinquè d'Espanya.

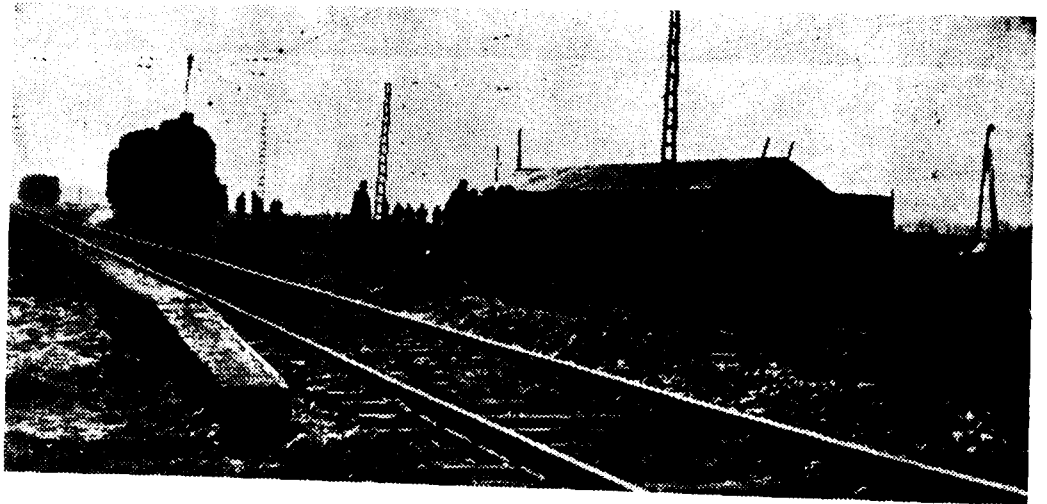
Fa, dèiem 125 anys. I en fa 104 que un altre tren, arrencant de l'estació, aleshores anomenada de França, des de Granollers s'unia a Les Franqueses i continuava cap a Vic. Continuà enllà i l'any 1880 ja arribava a Sant Joan de les Abadesses.

Aquesta importància ferroviària amb trajectes ja bon xic llargs i la conjunció de dues línies a la nostra vila, canvià per complet el panorama econòmic i social de Granollers. A part de la facilitat del moviment de viatgers, primerament únic establert, l'aspecte més essencial i transcendent fou la facilitat de transport de càrrega vers i des de Barcelona. A més, la unió amb part dels pobles comarcans de freqüent bescanvi i per extensió els d'altres comarques. Però el més important fou el transport des del port de Barcelona de productes per a la fabricació de teixits i el carbó mineral per moure les màquines de vapor.

A l'any 1857, en el moment en què Balaguer publicava la seva «Guia de Barcelona a Granollers...» aquest tenia 2 molins fariners, 2 de xocolata, 4 d'oli, 2 de pastes alimentàries, 1 pelleria, 2 gerrers, 1 fàbrica de midó, 6 rajoleries i 2 fàbriques de sabó. En canvi els teixits tenien poca importància, car segons el mateix autor, la fàbrica més gran tenia només 70 telers, que probablement era la fàbrica anomenada La Font, que era moguda per aigua de la mina que alimentava la «Font de l'Escot» dels nostres avis. En aquells moments hi havia encara molts telers moguts a mà que poc a poc anaren desapareixent. L'any 1890, segons la matrícula oficial, (generalment sempre baixa) constaven 425 telers mecànics i 21 manuals, la instal·lació de les quals no hi ha dubte que fou afavorida per la presència del ferrocarril. Aquesta presumpció de la influència ferroviària es basa en el fet que ja era la principal població industrial de tot el sector oriental del Vallès. Hi ajudava així mateix l'existència d'un important nombre de persones susceptibles de fornir mà d'obra a les fàbriques incipients i ja era clar el valor immigratori de gent de la comarca; però és evident la funció de la possibilitat de transport per ferrocarril. Això representà una ampliació de la indústria barcelonina, on hi havia capitals que cercaven situació per les noves fàbriques en nuclis no allunyats de Barcelona, com sembla demostrar-ho el fet que a Granollers, que no hi havia cursos d'aigua susceptibles d'aprofitar-se com a força motriu, justament hi creixés la indústria.

El valor del ferrocarril com a transport energètic i de primeres matèries perdrà importància amb l'arribada de l'electri-

citat a la vila el 1913 i la irrupció quasi immediata del transport per carretera amb camions. Seria l'any 1919 quan es nova estació prevista ja l'any 1927 amb una extensió explanada de 14 hectàrees, amb el canvi de funció ferroviària aminorà molt la seva extensió, a només 2'8 hectàrees segons Puchades, a causa de l'excedent previst, sobre el de la nova adequació. Però tot i així la funció ferroviària, ja solament de viatgers pràcticament, és important; l'electrificació i la freqüència dels trens amb Barcelona sobretot, han fet que malgrat l'actual proliferació i trànsit de persones amb cotxes automòbils de turisme, els nostres ferrocarrils encara incideixen en la vida de Granollers.

El model socio-econòmic de la ciutat ha canviat molt, no solament des del segle passat, sinó també en els darrers anys. Les tècniques industrials s'han modificat completament i el creixement de pobladors, de terreny urbanitzat, d'expansió del terreny industrial ocupat, quasi no es pot comparar amb el de 30 anys enrera. La indústria tèxtil que disposava de 2.764 telers l'any 1960, per diferents causes ha quasi desaparegut en benefici d'altres de noves o abans desconegudes ací.

La nova estació descentralitzada del nucli antic ha ajudat a créixer la urbanització vers el Sud del terme en direcció a Palou, i també cap a Llevant pel desplaçament modern de la nova via l'any 1958, a part que independentment d'això veieren els primers camions per la ciu-

tat. El que sota-signa recorda encara el primer que veié aquell any, un camió Berliet, en dia de mercat, procedent de la venda dels vehicles d'aquest tipus que feren els aliats immediatament d'acabada la guerra del 1914-18, del sobrant de material de transport procedent de la contesa.

Amb els nous sistemes el ferrocarril anà perdent de mica en mica la importància que tenia per les matèries primeres. Hi quedà però el valor del transport de passatgers. Això ajudà la vida econòmica de la vila, després ciutat, però canvià el gènere de la seva influència. La ha crescut vers les dues vores del Congost a Ponent, en el creixement general de la ciutat.

Però l'impuls inicial del ferrocarril d'ara fa 125 anys, ajudat després pels serveis culturals, tècnics i recreatius ens ha conservat el penó de cap comarcal que sempre hem tingut. El perill està ara que caiguem en la pura massificació i perdem la nostra identitat com a poble progressiu que hem mantingut des del segle passat. En cultura, en economia i en sociabilitat, cal assegurar-nos la continuació de la capitalitat.

Salvador LLOBET

Per a més detalls, el lector interessat pot consultar principalment els següents treballs per ordre de l'any de publicació:

BALAGUER, VICTOR. *Guia cicerone de Barcelona a Granollers per el ferrocarril*. 1857. WAIS, Francisco. *Origen de los ferrocarriles españoles*. 1943. LLOBET, Salvador. *Granollers*. 1951. BAULIES, Jordi. *Granollers* 1965. LLOBET, Salvador. *El centenario del ferrocarril. «Vallés»* extraordinario, agost 1954.

Sinopsi històrica dels

1 8 4 4

Es publica un «Prospecto para la construcción de un camino de hierro desde Barcelona a Camprodón».

1 8 4 5

Per Reial Decret de 19 de febrer s'atorga a Guillem Baldós i Moré la concessió d'un ferrocarril de Barcelona a Camprodón, de 160 kms., per Granollers i Vic, amb la finalitat de prolongar-lo pel Coll d'Ares fins a Perpinyà.

1 8 5 0

La Societat «Girona Hnos., Clavé i Cia.» de Barcelona, obté la concessió del ferrocarril de Barcelona a Granollers, per Reial Ordre de 20 de juliol.

1 8 5 1

La Societat del ferrocarril queda constituïda el 17 de setembre i seguidament comencen les obres de construcció. Les accions eren dotze mil, de cent duros cada una, amb un capital de 1.200.000 duros.

1 8 6 0

El dia 1 de setembre s'inaugura la prolongació de Granollers a la Rambla de Santa Coloma (avui Maçanet-Maçanes) de 39,781 kms.

1 8 6 2

Per Reial Decret del 29 de gener, el Govern atorga una subvenció per a la construcció del ferrocarril de Sant Joan, per a evitar la fallida de concessions.

— El 3 de març s'inaugura la secció fins a Girona i el 17 del mateix mes enllacen els ferrocarrils de Granollers i Mataró a la Rambla de Santa Coloma.

— El 21 de març la companyia del F. C. de Barcelona a Saragossa per Sabadell i Terrassa, inaugura el tram de 10,218 kms. de Barcelona a Montcada-Bifurcació, deixant d'utilitzar la via del de Granollers.

1 8 6 3

S'atorga el 25 de febrer a Alejandro Bengoechea la concessió del ferrocarril

nia de Barcelona a França amb la inauguració del tram de Figueres a Port-Bou.

1 8 7 9

L'1 d'agost el tren de Vic arriba a Torrelló i el 20 d'octubre a Sant Quirze de Besora.

1 8 8 0

El 20 de juny s'inaugura el trajecte de Sant Quirze a Ripoll i el 17 d'octubre el de Ripoll a Sant Joan de les Abadesses, que enllestia aquest ferrocarril, allargat des de l'estació de Sant Joan fins a Toralles pel transport de carbó.

1 8 8 3

Rafael Estrany de Sabadell publica el projecte de ferrocarril econòmic de Papiol a Mataró, per Rubí, Sabadell, Caldes, Granollers i ramal a Terrassa, per a enllaç de les línies radials de Barcelona. En 1980 és previst d'entrar en servei una línia que supleix la projectada per Estrany, entre Mollet i Papiol.

1 8 8 4

La «Sociedad General Catalana de Crédito» ven a la «Sociedad del Ferrocarril y Minas de San Juan de las Abadesas» la concessió del carril de Sant Martí de Provençals a Llerona.

1 8 8 6

El 10 d'abril s'inaugura el traçat del ferrocarril de Sant Martí de Provençals a Llerona, entre Montcada-Bifurcació i Les Franqueses, deixant d'utilitzar el tren de Sant Joan el tram des de Granollers (França) i Les Franqueses, quedant aquesta línia de 3 kms. per a enllaç de les dues línies granollerines. S'inaugura també l'estació del Nord, avui dia, Granollers-Canovelles.

1 8 8 7

El 31 de desembre la Companyia «Camino de Hierro del Norte de España» incorpora a la seva xarxa el ferrocarril de Sant Joan, mitjançant un contracte a prova per 6 anys.

1 8 9 0

Es firma a París la fusió de les Companyies del «Ferrocarril de Tarragona a Barcelona y Francia» (723 kms.) i la «Compañía de los Ferrocarriles de Madrid a Zaragoza y Alicante» (1.995 kms.).

1 8 9 1

L'1 de gener, el tren de França resta incorporat a la Companyia «M. Z. A. - Red Catalana».

1 9 0 6

Rafael Pasant, de Mataró, gestiona la construcció d'un ramal de Mataró a Granollers-Nord.

1 9 1 6

L'enginyer Sangerman presenta un projecte de prolongació de la via de Sant Joan a Camprodón.

1 9 1 9

El 10 d'agost s'inaugura el primer tram de Ripoll a Ribes de Freser, del Ferro-

«Diari de Barcelona» - 25 de juliol - 1854

En la tarde de ayer tuvo lugar la inauguración del primer trayecto del ferro-carril del Norte. El Excmo. e Ilmo. Sr. Obispo de Tarazona, bendijo las locomotoras y la línea en los tres altares levantados en las estaciones de Barcelona, Moncada y Granollers. En esta última villa S. E. I. fue recibido procesionalmente por el clero de la iglesia parroquial, en la cual se cantó un solemne Te-Deum. El tren regresó a las nueve de la noche. En uno de los próximos números nos ocuparemos más detalladamente de esta grata ceremonia, que para el país debe ser considerada como una verdadera fiesta nacional.

1 8 5 4

El 14 de juliol s'efectuen les proves del tren en la totalitat del trajecte.

— El dia 23 de juliol s'inaugura oficialment el tren de Barcelona a Granollers. La premsa ens informa de l'esdeveniment:

1 8 5 7

La primitiva societat «Compañía del Camino de Hierro del Norte» se transforma en «Compañía del Ferrocarril de Barcelona a Granollers».

— Víctor Balaguer publica la «Guía de Barcelona a Granollers por el Ferrocarril» on descriu les característiques del tren i notes de les poblacions del trajecte.

— Es concedeix a la societat francesa de Corbière, Laureau i Comte de Séraincourt, el ferrocarril carboner de Granollers a Sant Joan de les Abadesses.

1 8 5 9

Es proposa la construcció d'una via ferroviària entre Granollers i Caldes de Montbul.

de Granollers a Sant Joan de les Abadesses.

1 8 7 0

Es concedeix la línia de Granollers a Sant Joan de les Abadesses al Baró de Lossy, de París.

1 8 7 5

Les antigues companyies dels trens de Mataró, Granollers i Martorell s'unifiquen en la «Companyia de ferrocarril de Tarragona a Barcelona i França».

1 8 7 6

S'inaugura el ferrocarril de Granollers a Vic, de 40,166 kms., enllaçant a l'estació granollerina, el dia 14 de març.

1 8 7 7

El ferrocarril de Vic és transferit a la «Sociedad del Ferrocarril y Minas de San Juan de las Abadesas», propietària de les mines carboníferes d'Ogassa i Surroca.

— El 17 de desembre s'inaugura el servei entre Girona i Figueres.

1 8 7 8

El 20 de gener resta completada la lí-

nostres ferrocarrils

GUIA

DE

BARCELONA A GRANOLLERS

POR EL FERRO-CARRIL.

SU AUTOR

L. VÍCTOR BALAGUER.

BARCELONA,

IMPRESA NUEVA, DE JAIME JEPÉS Y RAMÓN VILLEGAS,
calle de Pelotxos, nº 44, 1.ª planta.

carril transpirenenc de Ripoll a La Tor de Querol, construït en virtut d'un conveni internacional entre França i Espanya.

1 9 2 2

El 12 de juliol arriba el transpirenenc a La Molina i el 22 de desembre a Puigcerdà.

1 9 2 7

El Setmanari «La Gralla» publica per la Festa Major la perspectiva i plànol de la nova estació de França, de Granollers.

1 9 2 9

L'1 d'abril s'inaugura l'electrificació per la Companyia del Nord dels ferrocarrils de Barcelona a Manresa, Barcelona a Sant Joan i Ripoll a Puigcerdà, a 1.500 volts.

1 9 3 2

A final d'estiu comencen les obres de la nova estació de França, amb una explanació de 1.225 mts. de llargada i 200 d'amplada, i la variant de la via entre els quilòmetres 132/115 i 139/053.

1 9 3 4

Finalitzen les obres d'explanació del traçat i estació nova, seguint les complementàries fins el 1936.

1 9 4 1

Les companyies de «M. Z. A.» i «Norte» s'integren en la «Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles» (RENFE).

1 9 5 4

El Ministeri d'Obres Públiques aprova el mes d'abril el projecte de la nova estació de Granollers i de la variant amb

«Diari de Barcelona» - 26 de juliol - 1854

En cuanto se avistó en Granollers la llegada del tren, salió de la iglesia el Rdo., clero parroquial con cruz alta, ganfalones y las banderas de las cofradías, seguido del M. Ayuntamiento, precedida de sus porteros y presidido por el Sr. Juez de distrito. Iban delante de la procesión los gigantes de la villa, y los balcones de las calles del tránsito, se hallaban adornados con damascos. En la galería de la estación, que es muy extensa, y que se encuentra aún sin terminar, había también el altar para la última ceremonia de la bendición. Las músicas de la villa saludaron el arribo del tren.

Después de la bendición el acompañamiento pasó a la iglesia, en donde se entonó el «Te-Deum» en acción de gracias, cantado por la capilla de música, y terminado que fuera el himno religioso, S. E. I. dió la bendición al pueblo.

De vuelta a la estación se sirvieron a los concurrentes, helados, dulces y bebidas, preparados por el café de las Siete Puertas de Barcelona, hallándose dispuesto en una de las salas de la estación, con el esmero con que sabe hacerlo el Sr. Cuyás, dueño de aquel acreditado establecimiento, un sencillo pero escogido ramillete destinado para obsequiar a S. E. I., a las autoridades de Granollers, y a algunas otras personas. Cerca de las siete y media de la tarde las locomotoras dieron la señal de marcha. El viaje de regreso se hizo con el mismo orden que el de partida. A las nueve atravesaba el tren las nuevas puertas construidas en la estación de Barcelona.

Una de las causas que retardaba la celeridad del viaje, aparte del natural entorpecimiento que debía motivar la subida y bajada de los Ayuntamientos de los diferentes pueblos del tránsito, fue, porque no hallándose aún terminado el depósito de aguas de la estación principal, las locomotoras debieron hacer acopio de dicho líquido al pasar el tren por debajo de la riera de Horta. Creemos que fueron en número de unas quinientas personas las que viajaron en dicho tren, sentadas espaciosa-mente en los veinte y cuatro coches que arrastraban las dos locomotoras. Las otras máquinas estaban dispuestas en diferentes puntos para cualquier caso imprevisto en que se hubiese tenido necesidad de utilizar sus servicios.

un pressupost de 17.390.397'96 ptes., a executar per la RENFE.

— En el mes de juny comencen les obres preliminars del nou traçat ferroviari, conjuntament amb les d'electrificació del tram de Barcelona a Girona.

1 9 5 8

Els trens de viatgers passen pels terrenys del nou traçat on s'ha construït un edifici provisional, mentre que els de mercaderies de Les Franqueses continuen a la vella estació de la Plaça Barangé.

1 9 6 0

El 16 d'agost es desmunta el pont del carrer Josep Umbert, quedant clausurada la circulació ferroviària per l'antic traçat.

— S'inaugura l'electrificació de Barcelona a Girona a la que seguirà la construcció de la doble via entre Breda i Montmeló.

1 9 6 4

L'antiga xarxa del Nord electrificada, s'unifica amb la resta dels ferrocarrils de RENFE electrificats a 3.000 v.

— El 21 de desembre s'inaugura la nova estació de França de Granollers.

1 9 6 7

El pla director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona preveu un projecte de «ferrocarril regional» entre Sabadell i Granollers, com a transport ràpid entre el Vallès Oriental i l'Occidental, continuant la línia dels «Ferrocarrils de Catalunya».

Jordi BAULIES

Informe sobre Un Granollers diferent

L'ocasió perduda

L'any 19... el trasllat de la via del tren uns cents metres cap a llevant, canviava les possibilitats urbanes de Granollers. Una via de tren és com un riu que separa profundament les dues rives. La seva desaparició és un fenomen gairebé paral·lel al de la separació bíblica de les aigües del Mar Roig, però permanent. Granollers tenia l'oportunitat d'aprofitar-ho pel futur.

L'any 1959 l'Ajuntament de llavors, en la persona del seu regidor d'obres, el Sr. Carles Hors Feliubadaló, va tenir una iniciativa coratjosa —que com tantes d'altres va naufragar en aquests passats anys d'obscurantisme i d'especulació exacerbada—.

La iniciativa era la de consolidar el cor de Granollers, que constiuen l'església, l'ajuntament, la porxada i els seus entorns, potenciant una zona ampla, com a aixamplament d'aquest cor. La iniciativa era concreta. No d'aquest urbanisme de taques, zones i tants per cents, que no ha servit gairebé per res més que per a enriquir especuladors i autoritats, sinó d'urbanisme dibuixat, amb edificis, places, arbres, qualitats de paviments... Hauria pogut permetre el creixement de Granollers, amb això que ara en diem equipaments, uns vint anys abans que els comencessin a reclamar les capes conscients i sensibilitzades de la nostra societat.

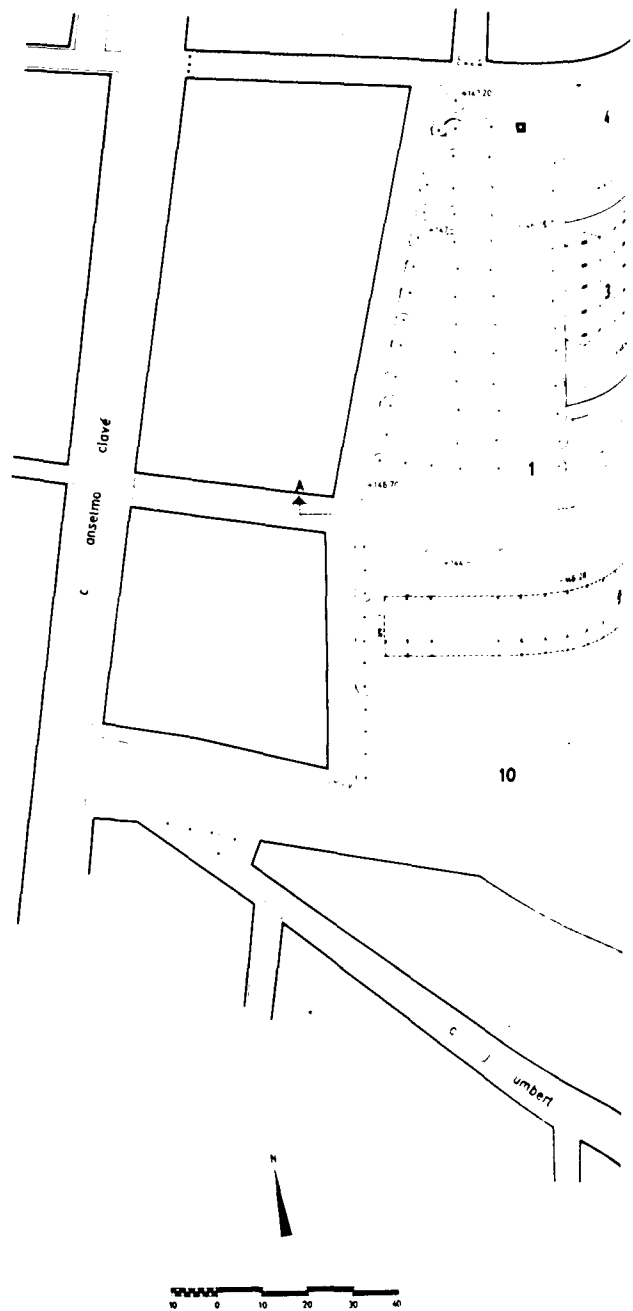
Nosaltres vàrem tenir la oportunitat de poder col·laborar en aquesta iniciativa que va restar «in pectore». No sé si hi ha gaire gent de Granollers que la conegui. Potser estadísticament ningú. I com que em sembla que encara pot ser útil per a analitzar amb mirada crítica i nova els problemes urbans del cor de Granollers, intentaré d'explicar sintètica i gràficament aquell projecte que es va quedar a l'arxiu, ara que el 125è aniversari del tren a Granollers ens en dona l'avinentsa.

El 1959 feia poc que s'havia modificat el Plà General d'Ordenació i s'hi havia introduït com una de les idees bàsiques la consolidació d'una àrea urbana que fes la funció inel·ludible de cor de la ciutat. No s'inventava pas, sinó que s'aixamplava i es donaven recursos de disseny al cor natural que constituïen, com hem dit, l'església, l'ajuntament i els seus entorns. Es tractava de convertir en centre, a partir d'un projecte, tot el que quedava a llevant de la carretera vella (el c. d'Anselm Clavé) fins als antics terrenys de la RENFE al costat de l'antiga estació del tren, des del c. de Sant Salvador fins al c. d'Agustí Vinyamata.

L'encàrrec partia dels fets que:

- neixia una nova via pública, al carrer Girona, on hi havia hagut la via del tren.
- es podia utilitzar l'edifici de l'antiga estació del f.c. per a alguna utilització pública o municipal (un avenç gairebé de vint anys als neguits de reutilització d'edificis públics tan en voga actualment!)
- calia tenir en compte el sot i els fonaments iniciats per un edifici del mercat.

(Jo diria, que tot era una lúcida visió de voler estudiar les possibilitats d'aquests elements diversos, abans de precipitar-se a una solució

Del 192
passant pel
desc

Plaça: El centre cívic nou

poc o gens pensada, com la que avui tenim, i que hipoteca sens dubte, el futur).

El projecte, que reproduïm, afronta clarament els problemes de relació del nou espai urbà amb la resta del cor de la ciutat, el modela de manera que es creïn àmbits per a diferents usos, independents i alhora constituint una unitat, i dona solució als problemes de vialitat presents per l'existència del c. Girona i l'enllaç amb la carretera de Mataró.

Per a evitar que el carrer Girona parteixi l'àmbit del nou centre cívic, el projecte desvia el seu traçat, gairebé rectilini decantant-lo cap a llevant perquè quedin uns espais aprofitables al voltant del que era la plaça Barangué —plena llavors de plàtans magnífics i ara un sot infecte— i perquè la circulació del c. Girona, en haver de fer canvis de direcció es vegi obligada a disminuir la velocitat. L'enllaç entre el c. Anselm Clavé i la carretera de Mataró es feia perimetralment pel S. del centre cívic, afectant els darreres d'unes quantes cases del c. J. Umbert.

Així l'espai a ordenar queda en el projecte pràcticament net de circulacions interiors, subdividit en dues àrees molt desiguals: l'una grossa a ponent i que constitueix pròpiament el centre cívic i l'altra, reduïda, al NE, separada pel c. Girona, ocupada per un edifici d'habitatges (15) que fa de façana E al gran espai comunitari, i una estació d'autobusos (14) adientment situada al costat de la via pública.

El projecte organitza l'espai a partir d'uns eixos ortogonals que permeten relacionar els edificis entre ells d'una manera ordenada. A llevant, l'edifici d'habitatges esmentat amb el seu eix N/S que tanca la nova gran plaça. A ponent i paral·lelament, l'edifici d'oficines (3) situat com element significatiu del conjunt, flanquejant el plataner de la plaça J. Barangé (1). Al S. una línia contínua d'O. a E., formada pel mercat (9), un pas elevat (13) i l'estació d'autobusos (14), es converteix en l'espina forta del sistema ortogonal i fa de separació amb la plaça oberta (11), destinada a fira d'animals i accentuada puntualment per l'anfiteatre de concursos de bestiar (12). Recolzant-se al pas elevat es situa el nou museu (8) que acompanya el vell edifici de l'estació de trens (7) reutilitzat com a sala d'exposicions. El carrer Girona, passa inclinat com un element d'interès formal i limita, a llevant, els espais lliures i de parc (5) (6).

Vet aquí la iniciativa no nada.

Tot aquest conjunt que era destinat interiorment només a vianants hauria enllaçat pel c. de l'Esperança amb la porxada, l'ajuntament i l'església, en una trama transversal que hauria acabat de lligar fort i de manera coherent tot un vell teixit urbà destinat a ser el centre del Granollers poblat avui.

Tot això s'ha perdut, no hi ha cap espai urbà projectat. Ara només hi ha cotxes i més cotxes, algun sot i més d'un edifici tan provincià que sembla imposat des d'una altra cultura.

Josep Martorell

- 1 plaza j. barangé
- 2 centro comercial y terraza
- 3 edificio comercial
- 4 aparcamiento
- 5 parque público
- 6 juego niños
- 7 sala exposiciones (antigua estación f.c.)
- 8 museo
- 9 edificio mercado
- 10 mercado al aire libre
- 11 plaza destinada a feria ganadera
- 12 anfiteatro para concursos de ganado
- 13 rampa de acceso al museo y mercado
- 14 estación de autobuses
- 15 edificio de viviendas

al 1979
un projecte
negut

INAUGURACIÓ

---

del
Túnel de Rentar Automòbils

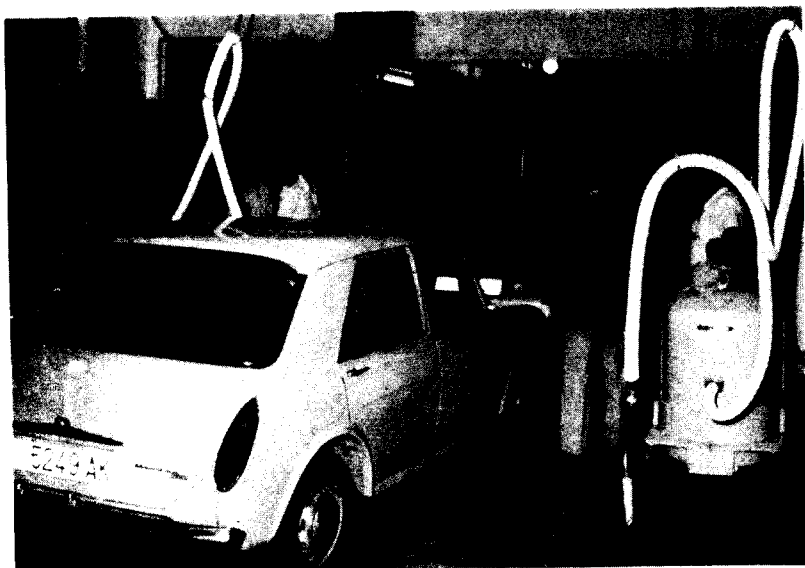

GARATGE VERDAGUER

El dia 5 de juliol, va celebrar-se
la inauguració del modern
TÚNEL DE RENTAR AUTOMÒBILS
situat al carrer Corró, 195-Granollers

Aquesta efemèride despertà molt interès
prova fou la nutrida assistència de granollerins. Hem de ressaltar la presència de l'Alcalde Sr. Rafael Ballús i d'altres personalitats que foren atesos pels senyors Josep M.ª Bertran i Manuel Olba, que van ensenyar el funcionament de les màquines considerades de les més modernes d'Europa.

Una cuina especial pel Restaurant de l'Estació

Volguts amics:

Em demaneu que escrigui alguna cosa del Restaurant de l'Estació de Granollers (M. Z. A.) tinguem una mica de pena, i farem el que podrem. Si el que escric no serveix o no agrada, fer-ne el que volgueu, que com sabeu de segur, sempre estaré agraït i a la vostra disposició.

«Granollers, centre comercial d'una pròspera comarca agrícola i industrial, ha estat i és una ciutat de mercat. No és estrany que les fondes i hostals de l'època (Fonda d'Europa, Fonda d'Espanya, Cal Gall, Cal Ros, Hostal de Sant Antoni, Ca La Sila, Can Barnils, etc.). Fessin una cuina molt localista i no pas cara pel servei del passavolant, sobretot els dies de mercat.

Les comunicacions són essencials per una vila comercial i de mercat, més sent l'èxit de la seva economia, el comerç. La seva prosperitat és en funció de les mateixes. El ferrocarril de França en parar a Granollers, va constituir un benefici enormement important per a la prosperitat de la vila.

A la construcció de la Estació, com era

costum aleshores hi van afegir un Restaurant. Restaurant que per altra part diferia dels altres restaurants de la població, ja que havia de servir a una clientela molt més variada més internacional i adaptar-se al seu paladar.

Els rostits, consomés, cremes de fondo de cuina, pastes italianes, Orsdoeuvres, una cuina minuta de grillatges, truites, «salteados», ara la seva base. Una cuina molt semblant no igual a la dels restaurants dels vagons-llit.

Durant molts anys degut a la inexistència dels Ferrocarrils del Nord (Barcelona, S. Juan de las Abadesas, Puigcerdá, Granollers). Va ésser la parada obligada per agafar les diligències cap a La Garriga, Vic, etc. el nord-oest de Catalunya.

La vida d'aquest restaurant aleshores fou molt pròspera, la construcció del ferrocarril del Nord i a l'aparició de l'automòbil, es va anar fent cada cop més migrada la clientela, fins a morir el esclatiment quasi consunció.

Abans del trasllat de l'Estació, el restaurant havia pràcticament acabat.

No tinc notícies exactes de les famílies que van regentar aquest establiment, però sí que fóra d'una petita temporada que ho van portar els Srs. Flaqué, a començaments de segle, sembla que ni van viure a Granollers.

Tampoc no tinc referències de la mi-

nuta que es va fer a la seva inauguració però sí que podria ésser la següent, que correspon a les minuts d'aquest tipus d'establiments i de l'època.

RES D'APERITIUS

Una crema de volaille
Jerez (Makencie)

Uns ordeoevre
Foie-gras de Strasburg (Aspic)
Pernil de York a l'ou filat
Llagostins Bellavista
Llengua Escarlata (de porc)
Pato Trufat. Ceba borgoña.

Un peix que podria ésser un llobarro al vapor flanquejat amb crancs de riu, llegums fresques (pesols) amb salsa remoulada. Ceba Solternes.

Un rostit (cuixa de badella) amb pomes? xampany (dolç), possiblement xampany no segur o altre cop Borgoña.

Sorbete o gelat (Biscuit glacé de la casa)

Pâtisserie - concessió al país.
Maduixes silvestres (cistelles).

Cafè doble en tassa - licors - Aigües minerals.

Rebeu una afectuosa salutació d'aquest pobre amic i humil servidor.

Paco Parellada

CODINACH

Plaça de la Porxada, 8
Plaça de les Olles, 1
Tel. 870 29 44 - GRANOLLERS

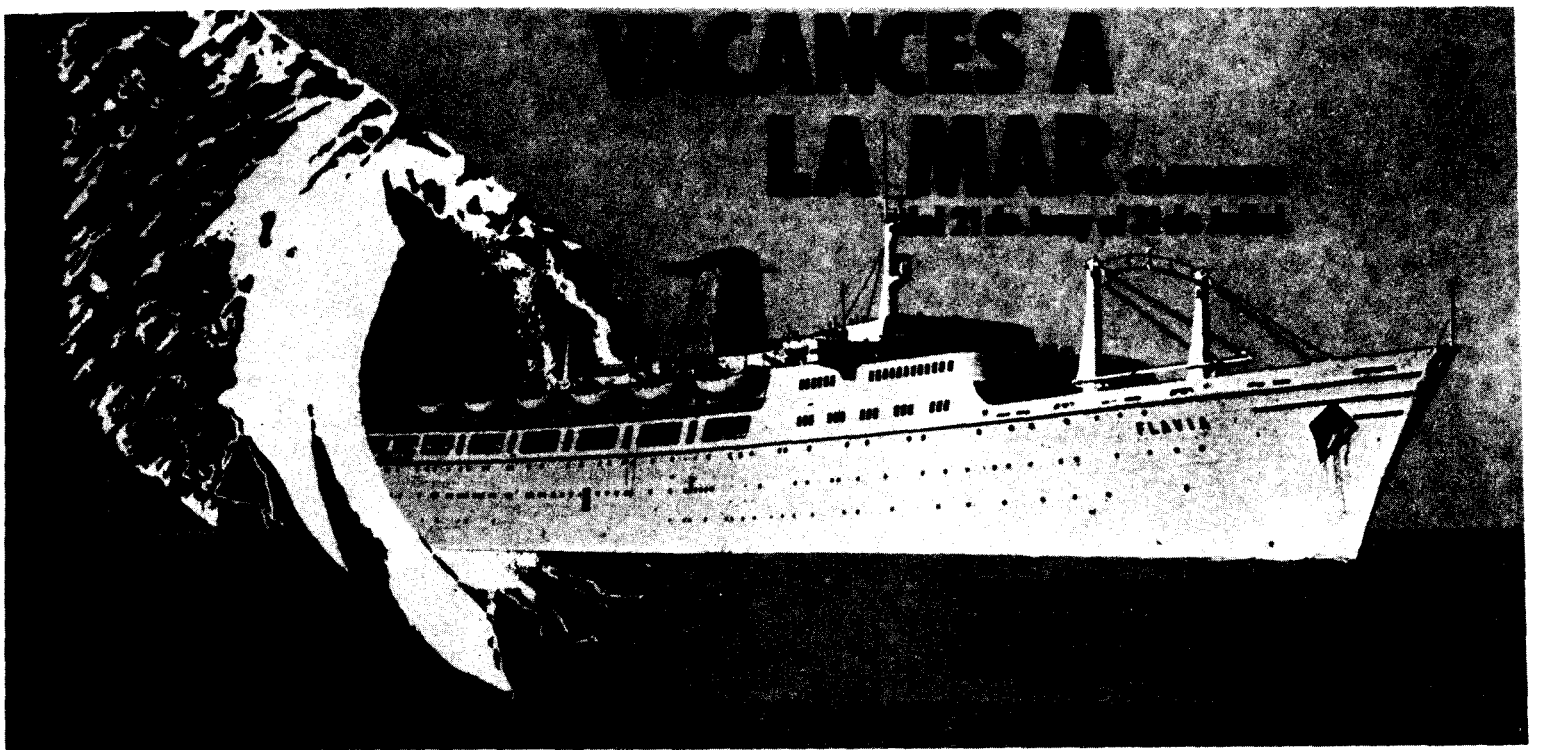
Assegurances

**NO MARXEU DE VACANCES
sense deixar ben assegurada la vostra vivenda
contra l'incendi i el robatori**

Subscriviu una Pòlissa Combinada de la Llar

Incendi, explosió, robatori, tempestat, vidres, responsabilitat civil, escapaments d'aigua, etc.

Si no podeu venir, truqueu-nos i us visitarem

Sense corbata i amb nussos

Que les mesures per aconseguir l'estalvi de combustible cal que siguin serioses no en tenim cap mena de dubte. Per què no comencem per la TVE? Seria possible, i potser ben acollit per part de molts ciutadans que els programes acabessin com a molt tard a les onze. De passada ens estaviariem empipades. Cal estalviar-les per millor ocasió.

Hi ha rumors que diuen que la policia municipal portarà sandàlies d'uniforme. Falten diners per comprar sabates. Potser una collecta...

Un altre rumor normalment ben fundat: El Secretari de la Corporació, Sr. Muro, marxa. La precelebració a la Casa Gran es féu amb xampany. Un tap, dels de suro, ens va deixar guenyos.

La fotocopiadora de l'Ajuntament ha tingut un cobriment de cor. La feina l'ha represa. Tanta vagància i tant de temps a les golfes i els conills porquins...

Li desitgem un ràpid restabliment.

Dia 30 de juny de 1979. A les dotze del migdia.

A unes oficines d'una entitat bancària hi havia cua per pagar les liquidacions de la Renda i Patrimoni. El personal, el que pagava i el que pagava anava de bòlit. De sobte una veu potent i poc harmònica digué:

—«¡Borregos, más que borregos!»

Sembla ser que la jaculatòria havia estat dita per un Regidor Democràtic.

Una mica de capteniment, senyor Regidor!

Els fantasmes s'han esvaït. S'ha arribat a un pacte. En aquest país els fantasmes també pacten. Pacta el rei i pacta el papa i de pactar...

Que els pactes no se'ns mengin les estovalles!

Sembla que hi ha consens en un canvi de nom. VIMUGRASA des d'ara, i a petició del Sr. Pere Casanovas s'en dirà: VIMUFLACA.

J. ARGULLOL JO

GLOSES

Record d'un viatge en tren mixt

Donat el temps passat des de la seva desaparició, ens imaginem que molts de vosaltres no podeu saber com era fet un tren mixt. Doncs era un tren de mercaderies que, a més dels vagons de carrega, portava enganxat un cotxe de passatgers, origen de la seva condició de «mixt».

Era un vagó singular, petit, de color groc, amb quatre rodes com els altres, però tenia la propietat de posseir tres menes de compartiments: un de primera classe per a la gent més adinerada; un altre de segona, per als mitjos senyors que portaven coll planxat, barret tou i els diners una mica justets, i, finalment, un de tercera classe per a la gent de menys potència monetària. Aquest darrer era una mica més gran que els altres dos perquè hi pujaven més viatgers i calia encobrir-los tots en el mateix comboi, si pagaven el bitllet adequat.

Alguns de vosaltres —potser no gaires— recordareu un tren d'aquesta mena. Era el tren mixt de les Franqueses que enllaçava la nostra estació de França amb la d'aquell poble veí. Per cert que pilotava la locomotora un granollerí anomenat Rocabert, i per aquesta raó era coneguda com «la màquina d'en Rocabert». Nosaltres ens pensàvem que era seva de debò.

En un d'aquests trens mixtos que avui evoquem, férem, ja fa molts anys, el nostre primer viatge peninsular. Vam realitzar el trajecte de València a Màlaga, quan encara ens faltaven alguns anys per a entrar a la «quinta» o sia al servei militar.

Érem uns jovenets que anàvem a fer la primera volada i, per culpa del nostre desconeixement del món carrilare, a València vam perdre el tren correu. Com que ens van dir que una hora més tard en sortia un altre, en ell vàrem muntar, ja negra nit, sense encaparrar-nos per la seva denominació.

Era pel gener i havia nevat fins i tot a València. Feia un fred molt viu. La Companyia, vetllant com sempre per la comoditat dels viatgers, a l'estació inicial va carregar als compartiments uns calorífers, damunt dels quals posàrem de bon grat els peus. Eren uns tubs metàl·lics plens d'aigua calenta, per bé que esdevenia tèbia al cap de pocs quilòmetres i totalment freda molt abans d'arribar a destinació. Però en aquell temps i en aquella edat, érem de mena contents i alegrets, i ja sabíem que no hi havia res millor contra la gelada, que un bon calorífer d'aquella condició.

El nostre compartiment de segona era buit del tot. Teníem lloc sobrer per a estirar-nos damunt del seient encoixinat, abrigats amb una manta de llana flonja que havíem comprat a «El Siglo» de la Rambla per vuit duros, amb corretges i tot per a cargolar-la i lligar-la.

Coberts amb la manta, miràvem el llumet d'oli que, des del sostre, il·luminava passament els quatre envans de fusta, mentre que per les finestres passaven els febles resplendors fugissers de les darreres llars valencianes.

Un bon xic emocionats, dins d'aquella fosca solitud que ens envoltava, vam acabar per adormir-nos dolçament, gràcies als rítmics sotrats que ens trametien les rodes cada vegada que saltaven les escletxes dels rails.

Ens despertàrem quan començava a clarejar. El vagó era ja una geladora, i amb la manta a les espatlles, vam aixecar la cortina d'una finestreta.

Mai no oblidarem l'espectacle que se'ns va presentar als ulls. Travessàvem la planúria de la Manxa, i la neu cobria tot el paisatge, fins més enllà d'on la vista ens arribava. Només clapejaven la blancor puríssima, els negres i pelats ceps que aixecaven els seus braços enlaire, cofats de neu. Semblaven uns signes hebraics escrits damunt de l'immens pergami que era tota la plana inacabable.

Al cap de dos dies vam arribar a Màlaga. Ens esperaven un amic catalans, gairebé cansats de tant venir-nos a rebre a l'estació.

L'aire era tebi i clar aquell matí. Aire d'un hivern assolellat i flairos en aquelles terres del sud, on anàvem a començar una nova singladura.

XIXU

Foto *Battle*
Revelat de color fet per KODAK

Xòfers catalans de competició

El diumenge 1 de juliol, enlloc d'anar escalivar-nos a la platja preferirem observar el que passaria en el II Campionat Regional i el II Local d'Habilitat de Xòfers de Camió, Trailer i Autocar, anunciat amb «bombo i platerets» pel «Montepío de Conductores y Motoristas de Granollers y su Comarca», perdoneu que siguem de l'opinió que seria hora de posar-lo, aquest llarguís-sim nom: En català, si us plau.

Aquesta original competició tingué lloc a l'esplanada situada al darrera dels habitatges del Grup Victòria. L'aspecte del camp de lluita era tot festiu. Un tancat amb cledes, amb 26 banderes blaves de Chrysler esparramades pel seu contorn, on hi havia les 10 operacions que havien de realitzar els concursants. En el bell mig del recinte estava plantificada una altíssima Grua del Vallès que no sabem quina relació tenia amb el concurs d'habilitat. Una tribuna, com totes les tribunes, va presidir els anants i vinents dels xòfers i dels curiosos que foren molt abundants tot el sant matí. Els qui volgueren contemplar-ho més bé van situar-se a la carretera N-152 perquè panoràmicament veien amb més precisió com l'hereu de can Pascual Moreno, amb la bandera del país, donava les sortides als concursants, cridats pels altaveus

per l'incansable locutor Herms, que també donava el temps i els punts de l'habilitat de cada xòfer, a més pregona els obsequis que tindrien els guanyadors de cada modalitat que foren: Copes i barretines d'Olot, donades pel «Montepío de...», Trofeus Chrysler, patrocinadora de la competició, copes i plaques de la Caixa d'Estalvis «la Caixa», copes Eutrassa, que regenta en Josep Sastre, copes de les bateries Tudor i del nou Ajuntament.

De cronometrador actuà en Vilà, que aquesta vegada enlloc de contemplar atletes llebrers, contemplava homes forçuts davant del volant del camió, trailer o autocar. La supervisió d'aquest enrenou estigué a càrrec d'en Francesc Serra, de Manresa, delegat d'IMCAE. L'adjudicació dels punts de cada prova fou realitzada pels elements de la Junta local que passaven els fulls a la calculadora que estava a mà dreta de la tribuna on es cuidaven de sumar i restar en Carles Rodríguez, el seu fill, el noi Tino Anfruns i la noieta Conxita Herms.

Com que feia calor no faltaren les begudes Chap. En els llocs d'honor de la tribuna saludarem a Pere Anfruns, president del «Montepío de...», a Josep de la dinastia Sastre, a Joaquim Garcia Cuevas, joier, al Comandant de la Creu

Roja, Marià Vergés, a l'home de relacions públiques, Salvador Vicens, que donava cap a tot fins no deixava tocar de peus a terra al madrileny Moisès Rojas, de la casa Chrysler i dos històrics Presidents: Vicenç Viaplana i Joaquim Martí.

Dels 71 xòfers, que van pujar tots als mateixos cotxes posats pels organitzadors, van resultar guanyadors pels camions: Ferran Rodríguez, de Badalona; Pere Morcillo, premi local i Josep Martori, d'Argentona. Pels autocars: Francesc Richart, premi local, Francesc Morales i Manuel Iznajar, de Les Franqueses del Vallès. I pels trailers: Ricard Muñoz, premi local, Argimir Viega i Juli Pastor.

Els tres primers de les modalitats, a més de les copes, els fou entregat un xec de 15, 10 i 5 mil pessetes. I als guanyadors absoluts, gràcies a aquesta desgràcia triomfant, podran anar al Nacional, de Saragossa, i si estan més desgraciats podran anar de vacances a l'Internacional, de Finlàndia.

No va posar-se cap multa, totes les senyals foren respectades i d'autoritats municipals no n'hi va haver ni una per mostra.

OBSERVADOR

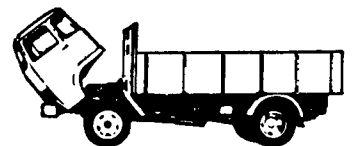
Llibres més venuts del mes

Carbó	Holocausto Gerald Green Plaza Janés	La mujer a los 40 años. Santiago Dexeus Teresa Pàmies La Gaya Ciència	El magnesio a marca la Justicia Bergara Plaza Janés
La Gralla	Cien años de soledad de García Márquez Argos Vergara	L'anarquista nu L. Fernández Ed. 62	Poesia Ausias March i tota la col·lecció de les millors obres de la literatura catalana Ed. 62
Montseny	Laura a la ciutat dels sants Miquel Llor	Poesia Ausias March Ed. 62	Holocausto Gerald Green Plaza Janés
Valdeneu	Holocausto Gerald Green Plaza Janés	La Plaça del Diamant Mercè Rodoreda Club Editor	Barbapapa

Ebro el líder

Para ser líder,
para poder ocupar el primer lugar
(y mantenerse en él)
se requieren cualidades superiores.
Es el caso de EBRO. El camión líder:
por su mayor rentabilidad,
por su bajo coste de explotación,
por su fabulosa red de

concesionarios en toda España,
por su economía de
entretenimiento, por su mayor
duración, por su seguridad...
EBRO, el líder. El de la cabina
abatible. Téngalo en cuenta en el
momento de la compra.
Al decidir el camión, su camión.

aVance con EBRO
el de la cabina abatible

CONCESIONARIO
OFICIAL

Fabricado por **Motor Ibérica, S.A.**

Auto Granollers / S.C.

Estatut i Municipi

Estem encara immersos en un procés de transició política. És cert que s'han fet passos fonamentals, importantíssims, per a l'arrelament d'un règim democràtic. Però cal encara concretar i posar en solfa molts dels nous dissenys polítics introduïts amb la Constitució. Entre els aspectes que més podem donar la mesura de fins a quin punt hom té ganes d'anar endavant, de consolidar la democràcia. N'hi ha dos que ens afecten molt directament: El pas d'un Estat centralista a un Estat d'autonomies, i la nova concepció del municipi com a ens bàsic, autònom i autosuficient pel que fa a mitjans econòmics.

Són dos temes que van íntimament lligats. Perquè l'actuació dels municipis, tot i ésser autònoma, ha d'anar lligada per uns criteris polítics generals. I, a més, la realitat econòmica i social demana la consolidació d'un ens territorial intermedi entre Generalitat i municipi, un ens que tingui contingut polític i capacitat de gestió suficient per a resoldre tota la problemàtica que depassa les

possibilitats i necessitats municipals: La comarca.

Són els Ajuntaments democràtics els qui coneixen millor els problemes de cada localitat; els qui poden lluitar efectivament contra els efectes de l'atur, si tenen els recursos necessaris i les competències reals pertinents; els qui poden solucionar millor els darrers efectes de la crisi econòmica i social sobre la població; els qui poden recollir les energies de milers i milers d'homes i dones de Catalunya per tal d'organitzar serveis públics eficients, bones escoles per a tothom, serveis de salut que arribin a prop de les famílies, atencions per als vells, centres d'esbarjo i culturals per a la joventut, vigilància dels carrers al servei del poble. Són els Ajuntaments democràtics els que ens permetran de combatre amb ordre i eficàcia els efectes brutals de la crisi econòmica capitalista.

Doncs bé, perquè això sigui possible, ens cal que l'Estatut sigui molt més que una norma descentralitzadora. Hem d'autogovernar-nos; hem de tenir un Parlament propi; ens cal un Tribunal supe-

rior d'àmbit català i una organització judicial a la nostra mida.

En aquest marc podríem construir uns municipis i més Consells comarcals democràtics i eficaços. Podrem aconseguir recursos econòmics suficients; una organització administrativa funcional, una Escola d'Administració Pública que faciliti als municipis i comarques uns funcionaris competents i arrelats.

L'autonomia municipal va lligada a l'autonomia nacional. I ambdues podem millorar considerablement les condicions de vida dels treballadors. Per això, si volem uns ajuntaments amb cara i ulls, ben organitzats i eficaços, hem de prestar suport a l'Estatut de Sau, que és ara al parlament madrileny, per deslliurar-lo de les retallades que els sàtrapes del centralisme li voldran clavar. Perquè si ens retallen l'Estatut, ens serà difícil tenir una Llei municipal i comarcal acceptable i dur una política de règim local coordinada, feta amb visió nacional.

Rafael Ballús

Reproducció del Segell Commemoratiu del 125 Aniversari del Ferrocarril

PlaçaGran

**ha sol·licitat a la Direcció General de Correus,
a Madrid i a la Generalitat,
l'edició d'un Segell Commemoratiu
de l'efemèride a Granollers**

El nostre agraïment a - Filatèlia Rosell - per facilitar-nos el segell commemoratiu

Los premios Olímpicos

Premiamos el ahorro con viajes

1.º Premio

2 viajes, con todos los gastos pagados, de aproximadamente 15 días de duración, a escoger entre:

- Lake Placid, EE.UU., a los JUEGOS OLIMPICOS DE INVIERNO, en febrero de 1980.
- o bien Moscú, URSS, a los XXII JUEGOS OLIMPICOS, verano 1980.

(en el caso de querer hacer el viaje durante 1979, se podrá cambiar el primer premio por otro viaje a otro lugar del mundo, previo acuerdo entre las personas premiadas y la Caixa).

2.º Premio

24 viajes a Olimpia (Grecia), con todos los gastos pagados, de 7 días de duración, haciendo el viaje Barcelona-Atenas en vuelo regular, crucero en el magnífico paquebote «Alexandros» (aire acondicionado, camarotes con baño, teléfono y radio, piscina, tiendas «free», peluquería, etc.) y regreso a Barcelona en avión.

3.º Premio

390 viajes, con todos los gastos pagados, de 4 días de duración, a escoger entre Palma de Mallorca o bien Menorca.

9 al 31 de julio

Gane un viaje inolvidable ahorrando

- Durante los días 9 al 31 de julio de 1979, haga un ingreso mínimo de 5.000 ptas. (que suponga un incremento de saldo en relación a la fecha del comienzo de la Campaña) en su Libreta de Ahorro a la vista o Cuenta Corriente; por cada número que quiera obtener del Sorteo (con un máximo de 30 números por imposición y día).

- Certificados de Depósito y Libretas de Ahorro a plazo: una imposición mínima de 25.000 ptas.

- Nuevas Cuentas Corrientes y Libretas de Ahorro a la vista, una imposición mínima de 25.000 ptas.

El Sorteo de los viajes se hará de acuerdo con la Lotería Nacional del 4 de agosto de 1979 (Sorteo Extraordinario del Turista).

Previamente, la Caixa d'Estalvis de Sabadell celebrará el Sorteo de las Series, ante Notario.

CAIXA D'ESTALVIS DE SABADELL

Bústia

PSA

Hem llegit les declaracions del senyor Alejandro Rojas Marín (PSA) i declarem solemnement que **TÉ TOTA LA RAÓ**.

Sí senyor, els andalusos han de votar a Andalusia, però solament allà, eh!

Nosaltres tampoc no hem cregut mai que s'és català pel sol fet de viure i treballar a Catalunya, i per tant també estem d'acord, senyor Alejandro, que els andalusos, pel sol fet de viure i treballar a Catalunya, no són catalans, com tots aquells que viuen i treballen ací, com ho podrien fer a Alaska, per exemple.

En aquests dos punts estem d'acord, senyor Alejandro, però ens sembla que no tot acabarà amb això. Hom està molt escamat de les coses polítiques que ens són extranacionals, i pensem que darrera de tot això hi pot haver qualsevol cosa.

De moment, d'acord amb aquestes declaracions vostres, i pensem que la mateixa mesura és vàlida per a tots aquells ciutadans, que dintre els Països Catalans, no tenen un comportament d'adhesió a les nostres característiques nacionals i tampoc no respecten la nostra àrea territorial de Països Catalans.

Joan Ballester Canals

Senyor director:

Sóc atrevit; però perdoneu si ofereixo aquests línies per «Plaça Gran» en concepte de col·laboració.

Del Mercat

Aquest rostre esbojarrat
reflexa ta joventut
el contagi del mercat
la teva passió s'ha endut.
És l'ambient que et fa oblidar
per uns instants el qui estimes
¡Cara bruna! no és pecat
del caminant, recollir engrunes.
La teva franca riallada
és talment riu desbordat
qui pogués amb la riuada
gronxar-se amb tu extasiat.

La mare entenimentada
fa cara seriosa al jovent
perquè la filla ¡ Ja és promesa!
i tem el dir de la gent.
Se sent però fins orgullosa
del tresor que du del braç
ima filla és la més formosa
de tot ço que vé al mercat!

Front esbelt, ulls que t'amagues,
galtes roges d'aquest fort estiu,
que fas brollar dels teus llavis
la calor que portes dins;
si n'és dia ¡ben fort! riu,
que per riure mai no és tard,
i que sigui la rialla d'eterna felicitat.
R. Solsona G.

Parlàvem de tot això

L'altre dia parlàvem amb un amic de diverses qüestions i entre elles en sorgí una ben suggestiva i d'actualitat: el desencís sofert per bona part de persones d'una determinada generació que, durant els llargs anys del franquisme, havien lluitat a diferents nivells i amb diversos graus d'intensitat per la recuperació de Catalunya en el camp cultural i polític, i que ara es troben immersos en un angoixós atzucac; que han passat de l'eufòria de l'esperança a la comprovació de que els ideals topen amb els murs d'unes realitats, el fonament de les quals moltes vegades és incomprendible.

La vida política, per tots aquells que l'havien vist com un camí necessari però no com una fita, ha aportat a bona part d'aquesta generació —que són les persones que visqueren la universitat dels anys cinquanta i la posterior evolució del país— una visió més aviat trista del moment actual de Catalunya; més que pesimista, trista. Les circumstàncies i les creences els havien creat un idealisme, un cert optimisme poc racional, que en arribar el moment de tocar de peus a terra ha topat amb interessos, amb ambicions, amb programes potser si més realistes i factibles, però que es desmarcaven de les línies de força de les quals havien alimentat amb plenitud d'esperança.

Naturalment, la xerrada evolucionà per altres camins però l'eix que l'havia centrat continuava orientant-la. I aquesta realitat que es fa palpable no deixa de ser desencorajadora. M'ho fa dir el moment crític que viu Catalunya davant la propera discussió de l'Estatut. Aquesta força difosa, que havia estat molt eficaç i potent, resta com una mica desdibuixada davant d'altres actituds més maximalistes o programàtiques; i caldria fer un esforç per a recuperar-la plenament.

Ja se n'ha parlat bastant d'aquest fenomen; és lògic, per altra banda, que la lluita política —de partits i parlamentària— es desenvolupi pels camins que li són propis. Tot, té, doncs, la seva lògica, la seva explicació. El desencís es la conseqüència d'una realitat inevitable, la qual cal assumir; assumir-la, però, veient-ne tant els aspectes positius com els negatius, perquè tots sabem com darrera la façana de la política hi ha l'entreteixit d'un joc econòmic i d'equilibri de poders on l'home del carrer no hi arriba i que, intuitivament, rebutja.

I aquella generació eren, i són, la gent o molta gent del carrer. I que ara, com un deure sagrat, tornarà a allistar-se a la lluita perquè Catalunya o exigeix; i encara que sabem que sortim sota l'amenaça d'una espasa permanent, ho farem per fidelitat i per esperança. Podem ser pesimistes, com ha dit en Miquel Roca, però mai desesperançats. La paraula que va més bé per acabar aquest comentari és Amén: així sigui.

Martí Sunyol i Genís

Reivindicació d'un Local Municipal

Recientemente han salido a la prensa escritos, haciéndose eco de las protestas por parte de los actuales ocupantes del local situado en la Plaza de la Iglesia, ocupado por la O.J.E., a los cuales se les ha dado un plazo de un mes para el desalojo del mencionado local, y que alegan la necesidad de que este local siga estando en manos de la mencionada organización, ya que argumentan tener carácter cultural y que llenan buena parte de las necesidades juveniles actuales en Granollers.

Nosotros como Organizaciones Políticas de la ciudad, reivindicamos el men-

cionado local, aclarando que pasaria a ser local social del CONSELL MUNICIPAL DE LA JOVENTUT, y que estaria utilizado por todas las organizaciones ciudadanas, ya sean Culturales, Políticas, Deportivas, Recreativas, etc., que estarán representadas por dicho Consell Municipal de la Joventut.

Aclaremos que este local es propiedad del Ayuntamiento de Granollers, y que éste no puede seguir haciendo partidismo de ningún signo.

Recalcamos que no existe ningún contrato que legalice la ocupación por la O.J.E. de dicho local.

Joventut Comunista de Catalunya
Joventuts Socialistes de Catalunya
Joventuts Nacionalistes de Catalunya

bassa llenceria
brodats

Plaça dels Cabrits, 1 - Tel. 870 02 13 - GRANOLLERS

Centre de Formació
de Conductors
SCALEXTRIC

Vostè necessita el Carnet

Benvingut
al permís de conduir
Aconseguïu-lo
sense esforç i pagueu-lo
sense problemes

PREUS POPULARS

Roger de Flor, 57 - Passeig Colon, 29
Telèfon 870 66 16
GRANOLLERS

ellams
Duplicator C.º, S. A.
Fundada en 1917

Màquines Multicopistes
Gravadors Electrònics de Clixés
Guillotines
Clixés Multicopista
Tipus Mecanogràfic i Electrònic
Tintes Multicopista
Tipus Emulsió i Oli
Corrector Clixés
Estolgs Estyletes per a dibuix clixés
Planxes per Offsset

IMPORTANT: Totes les màquines i accesoris oferts
en aquesta llista, són exclusivament importats del Japó

Distribuidor Oficial i Servei Tècnic
Llibreria Carbó
A. Clavé, 36 - Telèfon 870 04 32

LLIBRERIA - PAPERERIA

VALLDENEU

Generalíssim, 268 - Telèfon 870 83 70
GRANOLLERS

even

FORJATS-CERÀMIQUES-SANITARI

Exposició i Oficines:
Roger de Flor, 47, 49 i 51 baixos
Tel. 870 44 58/62 - GRANOLLERS

La vista és la que treballa

A les pàgines centrals del nostre número 33, dins l'article «Com passen les vacances els granollerins», hem vist, naturalment mal grafiada, la paraula *ebanista*.

Aprofitem, doncs, aquesta errada per a recordar que, generalment, una vocal neutra inicial o medial és escrita amb la mateixa vocal que porta el mot corresponent castellà del mateix origen. Així, *jardí* (jardín); *assot* (azote); *feliç* (feliz); *espòs* (esposo); etc.

Hi ha, no obstant, un cert nombre de mots, en els quals a una «A» castellana correspon una «E» catalana.

Citarem, entre d'altres, els següents:

Català	Castellà
<i>alcàsser</i>	<i>alcázar</i>
<i>ametista</i>	<i>amatista</i>
<i>ànec</i>	<i>ánade</i>
<i>assemblea</i>	<i>asamblea</i>
<i>cànem</i>	<i>cañamo</i>
<i>ebanista</i>	<i>ebanista</i>
<i>efeminat</i>	<i>afeminado</i>
<i>emparar</i>	<i>amparar</i>
<i>enyorança</i>	<i>añoranza</i>
<i>ermíni</i>	<i>armiño</i>
<i>espàrrec</i>	<i>espárrago</i>
<i>espitllera</i>	<i>aspillera</i>
<i>estella</i>	<i>astilla</i>
<i>estendard</i>	<i>estandarte</i>
<i>Esteve</i>	<i>Esteban</i>
<i>Llàtzer</i>	<i>Lázaro</i>
<i>meravella</i>	<i>maravilla</i>
<i>monestir</i>	<i>monasterio</i>
<i>orfe</i>	<i>huérfano</i>
<i>ràfega</i>	<i>ráfaga</i>
<i>rave</i>	<i>rábano</i>
<i>resplendir</i>	<i>resplandecer</i>
<i>sergent</i>	<i>sargento</i>
<i>setí</i>	<i>satén</i>
<i>sèver</i>	<i>acibar</i>
<i>sometent</i>	<i>somatén</i>
<i>tàlem</i>	<i>tálamo</i>
<i>tràfec</i>	<i>tráfago</i>
<i>treball</i>	<i>trabajo</i>
<i>vernís</i>	<i>barniz</i>

I viceversa. En tenim d'altres als quals a una «A» catalana correspon una «E» castellana. Els principals són:

Català	Castellà
<i>ambaixada</i>	<i>embajada</i>
<i>arravatar</i>	<i>arrebatar</i>
<i>assassi</i>	<i>asesino</i>
<i>avaría</i>	<i>avería</i>
<i>banús</i>	<i>éban</i>
<i>latrina</i>	<i>letrina</i>
<i>maragda</i>	<i>esmeralda</i>
<i>rancor</i>	<i>rencor</i>
<i>sanefa</i>	<i>cenefa</i>
<i>Sardenya</i>	<i>Cerdeña</i>

I, per avui, prou. Gràcies per la vostra atenció.

R. M. C.

Una bona ocasió

Si —com dèiem— la religió és com un riu, l'home és com l'estany de Banyoles d'on en surt més aigua de la que hi entra. És a dir, l'home no se satisfà per més coneixements i dades que li subministra: sempre té tendència a anar més endavant, com el jueu de la llegenda...

Aquesta insatisfacció en l'època que l'home ha petjat la Lluna i ha engrunat l'àtom, equival a la mort i funeral del racionalisme, de moda el segle passat, que pretenia arribar a explicar-ho tot «racionalment» i a fer, així, feliç la humanitat.

Pobra raó! Cada dia queda més arraconada! Hi ha gent que veu «plattillos volantes», que grava en cinta conversacions de morts en accident, que fa petar la xerrada amb éssers extraterrenals, que veu el que passarà la setmana entrant, etc. fenòmens (?) en els quals la raó no sap pas què dir-hi! També és cert que això coincideix amb les periòdiques aparicions de la Mare de Déu (pobra Mare de Déu!) a Garabandal, al Palmar de Troya o a Cerdanyola. I —no cal dir-ho— coincideix ensems amb l'augment del nombre de «curanderos» i d'altres activitats «no oficials».

I és perquè, des que l'home és home, està dalerós del «meravellós», que ho és més quan menys explicable és per la raó.

De bracet amb la fretura del meravellós i de l'explicable hi va la creença ancestral en les forces naturals personificades i amb la possibilitat de comptar-les i posar-les al seu servei. Els procediments més o menys codificats per a fer-ho, i quines són les persones que en tenen l'exclusiva, moments indicats, circumstàncies propícies, etc., constitueixen

aquella «religió» estudiada pels etnòlegs de la qual se'n troba gairebé net del tot durant l'època de les persecucions, quan el cristianisme es trobava en estat quasi pur. Quan passà a ser, però, «religió oficial», ja fou una altra cosa. Amb l'arribada i conversió dels bàrbars (conversió obtinguda, com diríem ara, «per reial decret») l'element «religió» aviat fou problema, i gros, per al cristianisme pròpiament dit. Només cal pensar, per dir algun exemple (i encara dels menys estrafalaris) en la compra-venda de relíquies durant l'Edat Mitjana... En la moderna, n'hi ha prou per a comprovar la necessitat d'una bona neteja, amb els mil casos de barreja d'allò que és imbarrejable, en la majoria de les nostres parròquies: el llibret d'oracions «La cruz de Caravaca»; passar per desota el Sant Crist, el divendres sant; el plat amb sal, sota el llit del difunt; les nou ampolles d'aigua de nou piques diferents, etc. I, no parlem de l'Amèrica Llatina!

Però vet-aquí que, mentre l'Església comença a plantejar-se la conveniència o no d'aquesta neteja, la divina providència s'anticipa en permetre l'allau de religions mai no registrat en la història del nostre poble. En el sí d'una societat tradicionalment tan catòlica així ho diuen com la nostra, hom hi troba, avui, testimonis de Jehovà en nombre progressiu, adventistes, mormons, etc. En un altre estil: baahi, moon, «niños de Dios», teòsofs, rosacrus, esotèrics i seguidors més o menys sincers de religions orientals. Perquè ho permet? No serà per tal que l'acumulació, dins l'Església, d'aquell tipus de religió, d'aquell subproducte, sigui drenada? Per tal que aquestes religions se l'emportin? Els primers ja han començat de fer-ho dins les classes populars, i els segons en els medis una mica més cultes. Han començat una tasca de decantació i de clarificació. Els n'hem d'estar agraïts aquells per als quals ser o voler ser cristià encara s'ho val.

Que els vagi bé!

J. Rovira Tenas

**Blindem la seva porta
en 6 hores**

Hi col·loquem

1 planxa d'acer

**1 pany anti-robo amb
10 punts de tancament**

**Segures impossibles d'obrir
amb claus falses, rossinyol, etc.**

Truqueu al 870 08 27

PlaçaGran
Publicació
Granollerina

Anuncieu-hi!

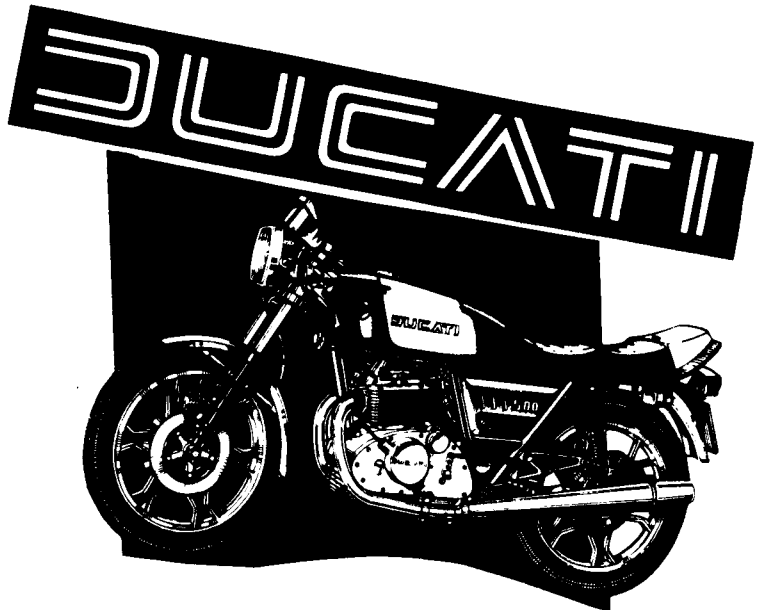
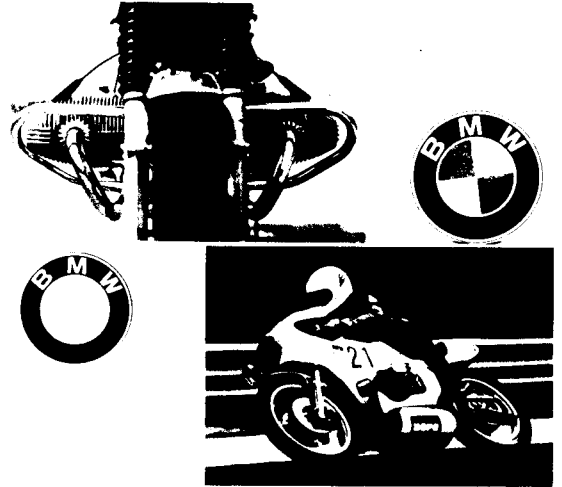
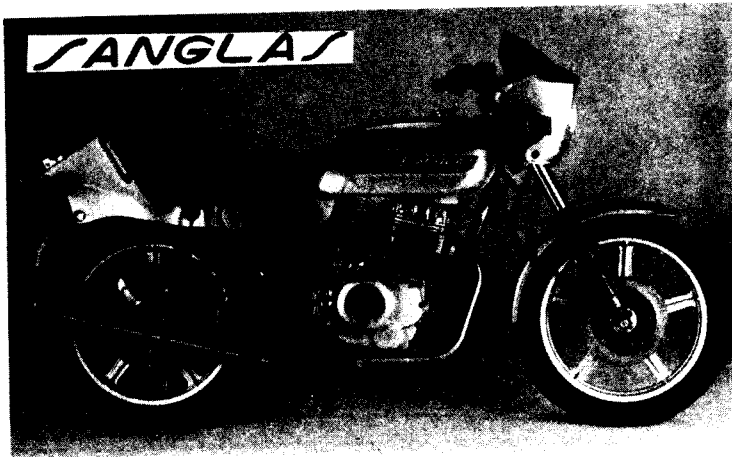

MOTOCICLETES Nacionals i d'Importació

Grans facilitats de pagament
Sense entrada fins a 36 mesos

Visiteu-nos a:

Avda. Joan Prim, 5 - Tel. 870 54 54
GRANOLLERS

BULTACO

Convergència i Unió passa a l'oposició

Hem rebut aquest comunicat de Convergència i Unió

Il·ltre. Sr. Alcalde:

Tant la vostra actitud personal, com la dels Srs. Tinents d'Alcalde i Regidors del vostre Partit, ens demostren clarament que heu optat per governar amb una majoria socialista-comunista; i no pas amb el consens de totes les forces representades a l'Ajuntament.

Com ja devia haver previst, aquesta situació no ens permet compartir la responsabilitat dels actes (o de les omissions) del govern municipal, i ens obliga, com ja us vàrem comunicar el dissabte dia 14, a dimitir de les Presidències i Vice-presidències de les Comissions Informatives d'Ensenyament i Esports, i de Sanitat i Assistència Social, càrrecs que deixem a la vostra disposició.

Les diferències que tenim, sobretot amb alguns Regidors socialistes i comunistes, en la manera de dur a terme la gestió de la política municipal, les interferències constants de la Coselleria d'Acció Ciutadana en les tasques de les nostres Conselleries, i, finalment, la prova de força a la qual fórem sotmesos en el darrer Plè Municipal, pel que fa a l'aprovació del Consell Local d'Esports, votat i aprovat sense cap vot en contra en la Comissió corresponent i en la Comissió Permanent, amb la greu incongruència que els mateixos que votaren a favor en la Permanent, votaren en contra en el Plè, són fets que argumenten la nostra actitud.

Tenim present que, en la vida democràtica, és tan honorable el treball des del govern com des de l'oposició. Es per aquest motiu que, donades les circumstàncies, no veiem possible que els nostres esforços des de la Presidència d'unes Comissions Municipals puguin cristallitzar en les realitats a les quals nosaltres ens encaminem, per la manca de la sintonia que caldria que existís entre tots els Regidors, i per tant creiem un deure civíic situar-nos en l'oposició.

Insistim en les consideracions que us férem sobre el futur de les nostres relacions personals amb la resta dels Regidors. No hi ha, en absolut, en la nostra actitud, cap motivació de tipus personal. Desitgem seguir tenint amb tothom la mateixa cordial relació que fins ara hem mantingut. Nosaltres farem el que calgui per tal que això sigui així. No cal dir com ens dol interrompre la tasca que havíem emprès

amb la màxima il·lusió i en la que ningú ens podrà negar el fet d'haver-hi esmerçat una plena dedicació.

Creiem avinent fer constar la nostra preocupació pel futur de l'Ajuntament de Granollers i creiem, també, que si no s'arriba a comprendre que, donada la gravetat dels moments que estem vivint, política i econòmicament, no es deixen de banda totes les actuacions de tipus electoralista i s'omple de serietat el contingut de la política municipal, ens podem veure abocats, en un curt termini de temps, al desprestigi de la Democràcia Municipal.

Com sabeu, la nostra preocupació no és d'avui, ja que fa molts dies que vàrem sol·licitar-vos una reunió especial per a debatre tots aquests problemes, amb l'esperança de trobar-hi una solució. Incomprendiblement, no heu tingut cap interès en parlar-ne.

Lamentem de debò haver de dir que han estat aquestes actituds elec-

toralistes i partidistes, preses sovint per part d'alguns Regidors socialistes i comunistes del nostre Ajuntament, les que han tingut un pes molt important en el moment de decidir-nos a no voler seguir compartint amb ells el Govern de la Ciutat de Granollers.

Ja sabem que la nostra dimissió comporta un replantejament del carter municipal, i us fem avinent la nostra disposició per a tractar d'aquest tema, a fi que tots els Tinents d'Alcalde i Regidors de la nostra Coalició puguem complir, amb el màxim d'eficàcia, el deure de vetllar en tot moment pels interessos dels granollersins.

Ben cordialment,

Dels Tinents d'Alcalde i Regidors de Convergència i Unió

Signat:

Josep Oriol Montaña i Tuset

Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)

Comunicat de Premsa

Davant l'actitud presa pels regidors de la coalició C. i U. de l'Ajuntament de Granollers, el Partit dels Socialistes de Catalunya vol fer pública la seva posició.

Creiem que la nota que C. i U. com a explicació de la seva postura careix d'arguments de pes que justifiquin la decisió que ha pres. Nosaltres estem i hem estat sempre oberts al diàleg, tal com ho vam demostrar el darrer mes d'abril aconseguint, bo i que no satisfesia a tothom, una distribució de conselleries acceptada per tot el Consistori.

Tenim la impressió que els motius de C. i U. no passen tant pel fet que s'explicita, com pel de que dintre la pròpia coalició les discrepàncies internes, clarament visibles, han arribat a un punt àlgid; uns volen la oposició i d'altres col·laborar, per a alguns o es domina el Consistori o es plega, i aquesta darrera tendència del grup sembla ser la que ha prevalgut, —ES PLEGA—. Això ha estat una veritable sorpresa, car en aquest moment tots estaven convençuts de que es funcionava força bé, és a dir que cada un de nosaltres feia una feina, i això en el moment en que hem desco-

bert la deplorable situació econòmica heretada, i també quan es pensa començar a parlar del programa d'urgències a seguir. Si malgrat tota la bona voluntat les feines no surten prou bé, per això hi ha el PLE i un ALCALDE, per prendre les decisions que potser en una Comissió o una Permanent on no hi som tots no acaben de cuallar.

D'altra banda la dimissió podria interpretar-se com un intent de bloqueig, i bloquejar les comissions no és fer feina, ni és afavorir de cap manera l'Ajuntament, on hi som tots per a treballar.

CAL ANAR PER FEINA i no anar a entorpir-la. Els socialistes com tothom, fem coses ben fetes i d'altres no tant, però el que no oblidem és d'on provenim, és a dir que som treballadors i per això la feina no ens espanta, i les tasques llargues, pesades i amb poc lluïment, tampoc, de cansats també n'estem, però ja se sap, «els cansats fan la feina».

Resumint, seguim oberts al diàleg, la nostra actitud no ha canviat, només ens guia el bé del poble i el servei a la ciutat.

Cuina

Carn picada rostida

Quan en alguna ocasió anem a menjar al restaurant s'hem fa difícil d'escollir. Jo, menjaria sempre primers plats, ja que en general els trobo més menjívols. A ben segur que es tracta d'un problema de poca gana.

Si pogués fer la cuina que a mi em plau, seria sens dubte similar a la xinesa, es a dir, moltes miques, i molt variades; això no vol pas dir que rebuscades.

Segurament l'estiu, es el temps idoni, ja que les menjades fredes són agradables i alhora refrescants. Pensant que després de dinar queda encara una llarga jornada de treball, cal procurar doncs, preparar plats variats, nutritius, que no pesin però que no hi manqui res. Des de l'escalivada, l'esqueixada, amanides d'arròs com a base, o de patates i verdures, amb fruites, ous preparats de diverses formes, dusos, farcits, escalfats amb salses variades, truites en forma de pastís, croquetes, embutits, pernells, formatges, mandonguilles, etc. etc....

La carn que us ofereixo, pot estar en un bubet d'aquests, i ser menjada freda o calenta.

Demaneu carn picada de bistecs a raó de 150 grs. per cap, més ben dit, per boca.

Amaniu-la amb sal, llimona i pebre. Barrejeu-hi ceba ratllada que prèviament haureu fregit amb mantega durant uns deu minuts a foc baix, julivert tallat petit, dos ous sencers per cada 1/2 kg. de picada i pa ratllat (el millor és el que ratlleu en el moment de servir-vos en el pa del calaix). Barrejeu bé tots els ingredients amb la carn i doneu-li la forma com d'un tall per a rostir. Enfarineu-la i feu-la enrosir amb mantega i oli (meitat i meitat). Aparteu llavors la carn i en la grasa sobrant feu-hi sofregir una ceba tallada a troços, dos grans d'all, un tomàquet, un brot de farigola i una fulla de llorer.

Fet ja el sofregit, torneu-hi la carn i afegiu-hi un got de vi blanc sec i un de brou; deixeu-li fins que estigui al punt.

Serviu-la tallada (cal deixar que es refredi per tallar-la) amb la salsa al damunt xafada amb una batedora. No oblideu de treure abans les herbes.

Recomanació: El foc, cal que sigui molt suau.

Montserrat Ponsa

PlaçaGran
Publicació
Granollerina

Subscriuiu-vos-hi!

Jardineria

Aspidistra

L'Aspidistra és una planta elegant, forta, que sempre l'he vista a casa (renovada naturalment) i a la casa de molta gent. És una planta que abans de posar-se tan de moda les flors, o millor dit, de conèixer-les i estimar-les més, ja n'hi havia a moltes cases.

Són aquestes unes fulles originàries de Xina, L'Aspidistra lúrida; no obstant, la que actualment abunda més, és l'Aspidistra Eliator, Japonesa, i que té les tiges més llargues i un verd fosc meravellós. No l'he vista mai florida però sé que pot fer-ho, les seves flors són petites a nivell de terra i de color purpuri: no és una planta per esperar les seves flors, és senzillament un bonic test de fulles, les quals cal tenir ben netes, cosa que pot fer-se amb algun dels productes que hi ha al mercat, però també va bé amb un drap mullat de cervesa i ben enxugades.

Si algú us ofereix una planta, no digueu, quan sigui el temps, ja que tot temps és bo per transplantar-les, procureu però tenir en compte aquestes con-

sideracions: que el test tingui un bon drenatge, això s'aconsegueix posant bona terra i abans de la terra dos centímetres de carbonet vegetal, el test tindrà uns divuit centímetres de circumferència, tota vegada que és una planta que no necessita molt espai, no vol sol, d'aigua poca.

Si en començar a néixer les noves fulles, veieu que surten molt inclinades, cosa freqüent, podreu ajudar-les a pujar dretes posant damunt de la superfície del test dues o tres pedres de les de la platja, també cal vigilar de tant en tant, el dessota de les mateixes, ja que podria ésser que sota la pedra en sortís alguna, que es podria malmetre. D'aquesta forma tindreu un test de fulles bonic i que va bé en llocs on no hi ha gaire claror, que això ja és dir. Per altra banda és la planta tan resistent que té el sobrenom de «fulles d'acer» el que també pot obeir al fet que aquestes tenen la forma de punta de llança.

Montserrat Dalmau

Llibres Catalans

Memòries de l'exili

de Carles Pi Sunyer
(EDITORIAL CURIAL)

Els dos volums publicats sobre les memòries de qui fou alcalde de Barcelona en moments tan difícils i transcendents com el sis d'octubre del 1934 i conseller de Cultura el 1937, tenen un valor històric en molts aspectes definitius; no solament per la credibilitat com a persona honesta i culta, sinó també perquè fou testimoni directe dels fets narrats, si no principal protagonista. La seva filla, Núria Pi-Sunyer de Carrasco, ens explica en la nota introductòria la petita història d'aquestes memòries que Pi Sunyer començà l'any 1964 a Caracas, i hi treballà fins a dotze dies abans de la seva mort, el 15 de març del 1971; la seva meticulositat a conservar i classificar tota mena de papers que podien servir per documentar la seva obra; com, després de la seva mort, els manuscrits foren enviats a Estats Units, Barcelona, o quedaren a Caracas, amb l'intent d'una major seguretat en la seva conservació. En un moment que encara hi ha tant del nostre passat immediat per reconquerir, diu la seva filla Núria, el llegat escrit de Pi Sunyer constitueix el testimoni de la història política catalana dels primers anys de l'exili. Una època important per Catalunya —del 1940 al 1948— ha estat testimoniada per un gran català. Cal esperar-en altres que trenquin el seu silenci.

És quan miro que hi veig clar

d'Isabel Clara Simó
(EDITORIAL SELECTA)

Amb sis narracions breus, la directora de Canigó —el setmanari dels Països Catalans— guanyà el premi «Víctor Cata-

là». La temàtica és diversa, però amb el comú denominador d'aprofundir en les reaccions psicològiques dels protagonistes i en ambients coneguts: «Engruna de res», «Un autobús i un vell per càpita», «Sense aturador», «Em dic Jaumet», «Història exemplar de Marina, donzella de l'Olleria», «L'airet del matí a Barcelona». Fa poc publicà amb Maria Aurèlia Capmany i altres col·laboradors. «Dona i societat a la Catalunya actual». El seu llenguatge és directe, sense subterfugis literaris, i l'esquema de narració molt ben construït. Hi ha importants valors literaris en Isabel Clara Simó, que esperem que farà conèixer en altres obres.

La caseta i l'hortet

de Boi Juscafresa
(EDITORIAL AEDOS)

En l'exordi l'autor justifica el títol de la seva obra, recordant aquell famós eslògan del temps de la República, que defensava la «casa i l'hortet» per a tots els catalans. En la taula de matèries trobarem tres parts. En la primera ens fa conèixer les flors, les seves espècies, com preparar la terra, les sèmbrs, cures de conreu; també hi parla dels arbustos i arbres de jardí. El cultiu dels arbres fruiters més importants és tractat en la segona part, i en la tercera s'estudien les condicions per poder conrear adequadament les hortalisses. Trobo molt normal que aquest llibre hagi assolit un dels primers llocs en el rànquing de vendes editorials, perquè l'autor ha encertat la selecció temàtica i el llenguatge amè, entenedor, sense perdre una espurna de justesa en el contingut. Els que frueixen d'una casa de camp, s'entusiasmaran amb les lliçons de Boi Juscafresa i, si no en tenen, començaran aviat el seu hortet...

J. B. P.

Cinema

Records, Joan

De tothom és sabut que els amics existeixen. Però amics dels de veritat, dels que davant d'un bon «carajillo» de rom Pujol, després d'una nit o d'un àpat animats, escolten els teus problemes i proven de donar-te un consell o el seu parer, dels que tu escoltes les seves «conyes» i amb un gest amistós o una paraula escaient proves de tornar-los la confiança que per un moment havien perdut, d'aquells que sols de saber que estan al teu costat t'hi trobes bé, d'aquests no n'hi ha masses. Jo en tenia un. Es deia Joan i tots l'estimàvem. Company en moltes aventures, conseller en moments difícils, sempre animós a l'hora de fer gresca, seriós en les coses serioses i així moltes més coses podria dir de tu i totes bones. T'agradava el Camembert, el Keith Jarrett i la Laura Antonelli amb bogeria, petites coses que ajuden a viure i, que si les coneixes, pots complaure-les i, de tant en tant, donar una alegria a la persona estimada. Joan, amic, estimat Joan, ens has deixat però sempre restaràs dins nostre. Tenies 23 anys i ara, plenament començaves a viure.

Sempre recordaré la nit del 28 quan, sense haver-hi quedat, arribarem tots a la casa d'un amic comú buscant l'escalfor d'un cor amic. Varen ésser hores plenament viscudes. Hi érem tots i tu amb nosaltres ja que la nostra proximitat ens acostava a tu.

Jo he buscat la teva imatge al mirall i he cridat el teu nom a les parets, a l'aire, a l'espai i tots han restat muts dins el seu món fred i de silenci. Daria el no sé què per trobar-te davant meu i poder-te dir i donar-te el que no he estat a temps de dir-te i donar, i estic segur que això és el que tots nosaltres desitgem en

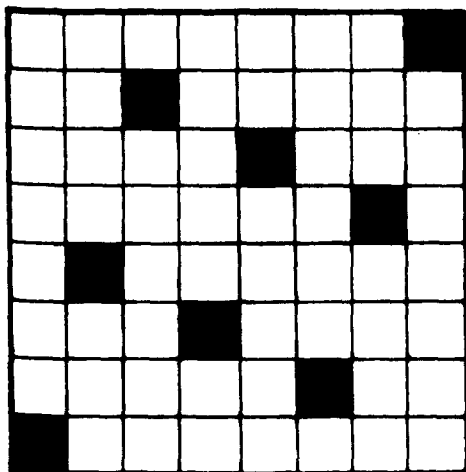
aquests moments. Has marxat, però no del nostre cor. I una esgarrifança ens gelarà l'esquena en sentir el «Melody», en beure una ampolla de rom Pujol o en parlar de Montmelús. Joan, amic, estimat Joan. Adéu i fins a sempre.

Podeu comprendre el perquè aquesta setmana la programació cinematogràfica de Granollers m'importa, francament, una merda? Però la meua obligació en aquestes pàgines és comentar les pel·lícules que podem veure i això és el que ara vaig a provar de fer. El millor programa és el del Majèstic on podeu veure «Nickel Odeón» d'en Peter Bodganovich, amb en Ryan O'Neal, Burt Reynolds i Tatum O'Neal. Una altra mirada nostàlgica d'aquest director sobre Nordamèrica i aquest cop sobre els peoners del cinema. Diuen que no és tan bona com les anteriors (com «The Last Picture Show» segur que no) però interessant a la fi. L'altra és «Driver» d'en Walter Mill, amb el mateix Ryan O'Neal i la Isabelle Adjani. Pel·lícula amb tocs del millor «thriller» i de la novel·la negra «made in USA».

També de literatura va al Mundial amb una «rareza» anomenada «Elemental, Dr. Freud». Us imagineu el rei del psicoanàlisi i el dels detectius junts en una aventura i a més a més amb la presència de la Vanessa Redgrave, dona a la que tinc certa predilecció? Estava molt interessat en veure-la. Feu-ho vosaltres i m'ho expliqueu. I al Principal «Quiere ser el amante de mi mujer», títol absurd sota el que s'hi amaga «Preparer vos Mouchoirs», últim Oscar de Hollywood, i en la que un repertori simpàtic d'actors serveix per portar a bona fi una simpàtica història que potser no ho és tant.

Jaume Ortuño

Mots encruats - 29 • Quico

HORITZONTALS

1. Seguit del 7-V, gran matança televisada de jueus. — 3. Idem. Al revés, eina. — 3. Al revés, assassinat. Lletres consecutives. — 4. Al revés, lletuga. Sofre. — 5. En les matríc-

les de Lleida. Al revés i en reflexiu, corcar-se, picar-se una dent. — 6. Estatut d'Autonomia Fotut. Vocals. — 7. Al revés, alabar, glorificar. Lletra doble. — 8. Al revés, que conté sauló.

VERTICALS

1. Cap de la Gestapo, principal responsable de l'I-H. — 2. Detesta, abomina. Associació terrorista. — 3. Cinquanta. Al revés, patir, suportar. — 4. Al revés, activitat, moviment. Forma arcaica de l'article el. — 5. Símbol del crom. Roca en el mar que fa un petit illot. — 6. Al revés, punxa. Urani. — 7. Vegis l'I-H. Al revés, segons l'I-V la millor raça de totes. — 8. Pertanyents a la llengua basca.

SOLUCIÓ AL NÚM. ANTERIOR

H.: 1. Cullere. — 2. Ad. Llatí. — 3. Poco. CAT. — 4. Globus. A. — 5. R. Manual. — 6. Ole. Ebrl. — 7. setol. Ec. — 8. Calxera.

V.: 1. Cap-gros. — 2. Udol. leC. — 3. L. Cometa. — 4. Lloba. Ol. — 5. El. Unelx. — 6. ræsuB. E. — 7. eta. areR. — 8. Itàllica.

Agenda

Del 16 de juliol al 12 d'agost

Cinema Principal

LUNES, 16 - MARTES, 17
6'15, 8'15 y 10'15 (Noche numerada)

LOS CUENTOS DE CANTERBURY

MIÉRCOLES, 18 - JUEVES, 19
6'—, 8'25 y 10'35

LAS 1001 NOCHES

VIERNES, 20 - SABADO, 21
6'15, 8'15 y 10'15 (Noche numerada)

DOMINGO, 22

4'15, 6'15, 8'15 y 10'15 (Dos últimas numeradas)

EL DECAMERON

LUNES, 23 - MARTES, 24
6'—, 8'15 y 10'30 (Noche numerada)

MIÉRCOLES, 25 (San Jaime)

3'45, 6'—, 8'15 y 10'30 (Dos últimas numeradas)

EL GRAN DICTADOR (Apto)

JUEVES, 26 - VIERNES, 27
6'—, 8'15 y 10'30 (Noche numerada)

CANDILEJAS (Apto)

SABADO, 28 - DOMINGO, 29
3'45, 6'—, 8'15 y 10'30 (Dos últimas numeradas)

LA QUIMERA DEL ORO (Apto)

LUNES, 30 - MARTES, 31
6'15, 8'15 y 10'15 (Noche numerada)

EL DORMILON

MIÉRCOLES, 1 - JUEVES, 2
6'15, 8'15 y 10'15 (Noche numerada)

TODO LO QUE USTED QUIERO SABER SOBRE EL SEXO

VIERNES, 3 - SABADO, 4
6'15, 8'15 y 10'15 (Noche numerada)

DOMINGO, 5

4'15, 6'15, 8'15 y 10'15 (Dos últimas numeradas)

ANNIE HALL

LUNES, 6 - MARTES, 7
6'—, 8'15 y 10'30 (Noche numerada)

ROMA

MIÉRCOLES, 8 - JUEVES, 9
5'45, 8'15 y 10'30 (Noche numerada)

SATYRICON

VIERNES, 10 - SABADO, 11
6'—, 8'15 y 10'30 (Noche numerada)

DOMINGO, 12

4'—, 6'—, 8'15 y 10'30 (Dos últimas numeradas)

CASANOVA

Llegiu «Plaça Gran»

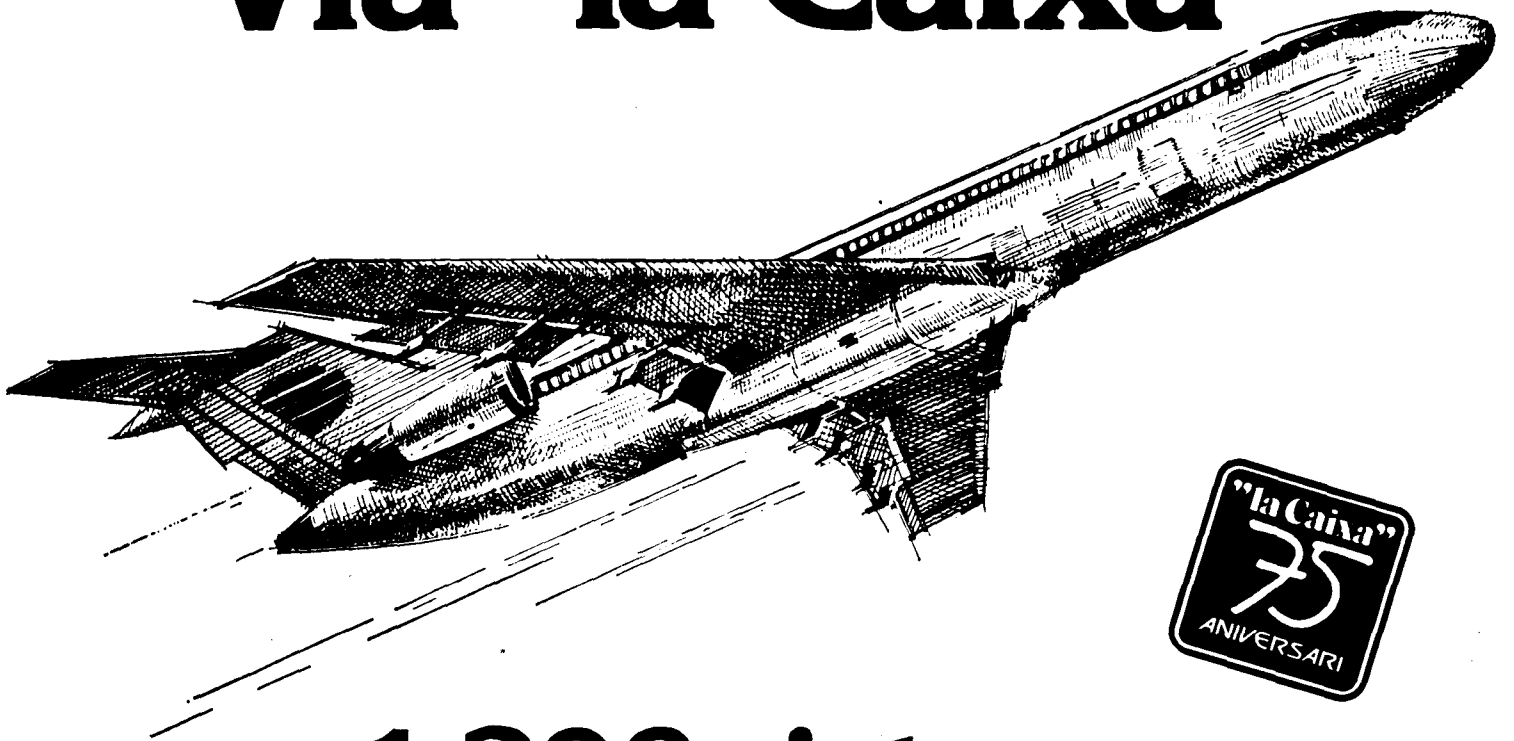
L'Ajuntament no vol ni anomenar-la

Foto Rafa Montaña

LLIBRERIA MONTSENY

Tarafa, 2 - Tel. 870 48 42
darrera Cinema Majestic

A l'Argentina i al Brasil via "la Caixa"

**1.200 viatges,
dos per Oficina.**

Números del 25 de juny al 31 de juliol.

I si no vol viatjar, pot triar la segona opció.

**CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"**